Найндэрөөр, хүндэтэ нүхэд!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ. БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 102 (16325) | 1983 оной майн 1, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

АЖАЛШАДАЙ АГУУЕХЭ НЭГЭДЭЛ

...өөдэр ургыта хабарай һайхан сагай, хабатай ажа... ...азытэ һайндэр. Империализмда эсэргүү, эб найрам... демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ бу... ...лхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр —Майн ...мандажа ерэбэ. Энэ алдарта һайндэрые түби зам... бүхы оронуудай ажалша зон, илангаяа үндэр ту... ...худэлмэришэн анги жэл бүхэндэ угаа ехэ баяр ба... ...тайгаар угтажа, үргэнөөр тэмдэглэдэг гээшэ. Тии... ...түрүү үзэл бодолтой хүн бүхэн империалис этэгээ... ...й дайн сэрэг үүдхэн һүжэрөөхые эрид буруушааҗа. ...үлөөгэйнгөө ба зол жаргалайнгаа түлөө эрэлхэг ...той эрид хатуу тэмсэлдэ жагсан байһанаа үшөө да... ...тадхан харуулна. Зүгөөр, эб найрамдалай энэ хэ... ...дабаха хүсэн хаанашье үгы, байхашьегүй. Ушар ...—ДЭЛХЭЙН АРАДУУД! ИМПЕРИАЛИЗМЫН ...ЖҮРӨӨДЭЛГЫН БА ҮҺӨӨ ХЯҺАА НЭХЭЛГЫН ...ЭГ ТҮРИМХЭЙ ЯБУУЛГАНУУДТА ШИИДХЭ... ...ШАНГА СОХИЛТО ҮГЭГТЫ! гэһэн дүлэтэ уряа ...бүриин хэлэн дээрэ сууряатан зэдэлнэ. — БУУ ...ЭГҮҮДЫЕ БУТЭЭН ГАРГАЛГЫЕ ЗАЙСУУЛАЯ, ...АЙ АЮУЛ САРАЯ. ШАХАРДУУ БАЙДАЛ ҺУ... ...УЛГЫЕ САХИН ГҮНЗЭГЫРҮҮЛЭЕ!

...ад нимэ тэмсэлэй түрүү зэргэдэ аха дүү социалис ...уд, тэрэ тоодо манай Совет гүрэн шэн габьягай ...жэшээ харуулан байдаг. Эхэ оронойһмнай ажал... Коммунис партиингаа ударидалгаар ажал хүдэлмэри... ...ьлас ехэтэйгээр хандажа, үзэгдөөгүй баатаршалга ...а, дуулдаагүй дорюун алхамаар урагшаа дабшана. ...ин хүдэлмэришэн ангиин түрүүшын маевконуудые ...эр манай арад омог дүүрэнээр һанан дурсана. Тэ... ...һаа хойшо түүхын богонихон саг үнгэрөө. Теэд, ...бүтээһэн юумэмнай асари ехэ. Энээнэй элитэ гэр ...манайда эгээн түрүүн ХҮГЖЭЛТЭ ТҮГЭС СОЦИА... ...ОБЩЕСТВО байгуулагдаһан ушар мүн.

...ай СССР гүрэн экономическа, политическэ, соци... ...ба бусад али бүхы арга боломжоёо, хүсэ шадалаа ...уулһэн, марксизм-ленинизмын бүгэдые илагша һур... ...ар зэбсэгжэһэн, аха дүү олон түмэн арадуудаа бэе ...таһаршагүй халуун барисаатайгаар эбтэй эетэй... коммунизмын хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ бай... ...жагсаажа шадаһан НИИТЭ АРАДАЙ ГҮРЭН болон ...о. Энэнь мүн лэ арад бүхэнэй хүгжэлтын зам дээрэ... ...н тодоор харагдана. Тиимэ арадуудай нэгэн —бу... ...арад болоно.

...өөрөө, арадай засагай мүндэлһэн сагһаа хойшо ...оронойһмнай түхэл шарай үндэһөөрөө хубилаа. ...ликымнай Улаан Туг дээрэ Ленинэй, Октябриин ...оциин, Арадуудай хани барисаанай орденууд һүр ...лантайгаар туяаран толоржо байдаг. Эгээ мүнөө, республикынгаа алдарта 60 жэлэй ойе тэмдэглэ... ...дэжэ байхадаа, гүрэн түрынгөө үндэр дээдэ шаг... ...удаар омогорхонобди.

...ьшье ойлгосотой, ушарынь Октябриин хубисхалай ...тэ, хаанта хархис засагай үедэ буряад арадай ...ехэ хүндэ хүшэр байдалда ажаһууһаниинь мэдээжэ ...Тиихэдэ, буряад зон ямаршье эрхэ сүлөөгүй, «а» ...шажа шадахагүй, харанхы мунхаг, барга бүдүү... ...далтай байгаа. Баяд ноёд, оргойто бөөнэр, орхим... ...анар үгытэй ядуу зоной «хүзүүн дээгүүр хүль... ...зоргоороо аашалжа һуугаа бэлэй. Харин мүнөө ...дөө, жаргалтай хүхюун, баян дэлгэр байдал хэгэ ...өө тогтоод, сагай ошохо тума улам бэхижэжэ, бү... ...жэжэ байнхай.

...түмэнэй агуухэ багша Ленинэй, партиин Цен... ...Комитедэй үүсхэлээр, Бүхэроссиин Центральна гүй... ...комитедэй шиидхэбэрээр 60 жэлэй урда тээ — ...оной майн 30-да Буряадай Автономито Совет Со... ...Республика байгуулагдаа һэн. Россиин Федера... ...дэлдэ буряад арадай автономито гүрэн түрэ ...һон ушар хадаа олон зуун жэлэйнь түүхэдэ гэ... ...һайхан шэнэ хуудаһа нээжэ үгөө. Үнгэрһэн үедэ ...далай бүхы талаар республикын туйлалтанууд ...ар ехэ. Тобшолходо, Буряад орон олон һалбари... ...мышленность болон хүдөө ажахытай, удхаараа ..., түхэл маягаараа национальна соёл болбосо... индустриально-аграрна республика болон хуби... ...Нэгэ жэшээ. Республикын предприятинуудай бү... ...үйлнүүд СССР-эй олон тоото нютагуудта эльгээг... ...гадна хилын саанахи хэдэн арбаад, тэрэ тоодо ...Франци, Итали ябуулагдана.

...ажахыда мүн лэ гайхамшагта хубилалта туйлаг... ...ытэй ядуу малша буряадуудай үмсын жэжэ-божо ...уудай орондо, багша Ленинэй коллективизациин ...ёһоор, хамтын ажахынууд хүгжэн һалбараа. Пар... ...аграрна политикын мүнөөнэй гол шэглэлнүүдые ...туримуудые тодорхойлһон КПСС-эй ЦК-гай мар... ...1965 он) Пленумһээ хойшо республикымнай хүдөө ...1,5 миллиард шахуу түхэриг гаргашалагдажа, ...техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ, бү... ...тэй техникээр хангаха арга олдоо. Тракторнуу... ...к 1,8 дахин, ашаанай автомобильнуудай—1,6 ...ураа. Һүүлэй үедэ хүдөөгэй ажалшад оронойнгоо ...олой программые бэелүүлхэ талаар үсэд оролдо... ...р хүдэлнэ. Энээндэ КПСС-эй XXVI съездын, ...ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Плену... ...шиидхэбэринүүд шиидхэхы нүлөө үзүүлбэ.

...хон болзорой туршада урган бадарһан соёл ...оронние үндэһөөрнь хубилгаа. Мүнөө үедэ арадай ...100 мянга шахуу дээдэ ба дунда һургуулиин ...мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Бүтэдэ ниитээрээ дунда ...тай болохо хэрэг амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ ...1982 оной декабрьда Париж хотодо «Буряад оро... ...алта искусство» гэһэн выставкэ республикымнай ...ура болон искусствын агуухэ алхамуудые үшөө ...баталба.

...бүхы баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, Лени... ...тиин гадаадын ба дотоодын политикын шууд сэ... ...элбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһые, совет ара... ...уухэ багшынгаа һургаалда үнэн сэхэ, бэеэ үгтэн... ...е гэршэлнэ. Тиимэл хадань:

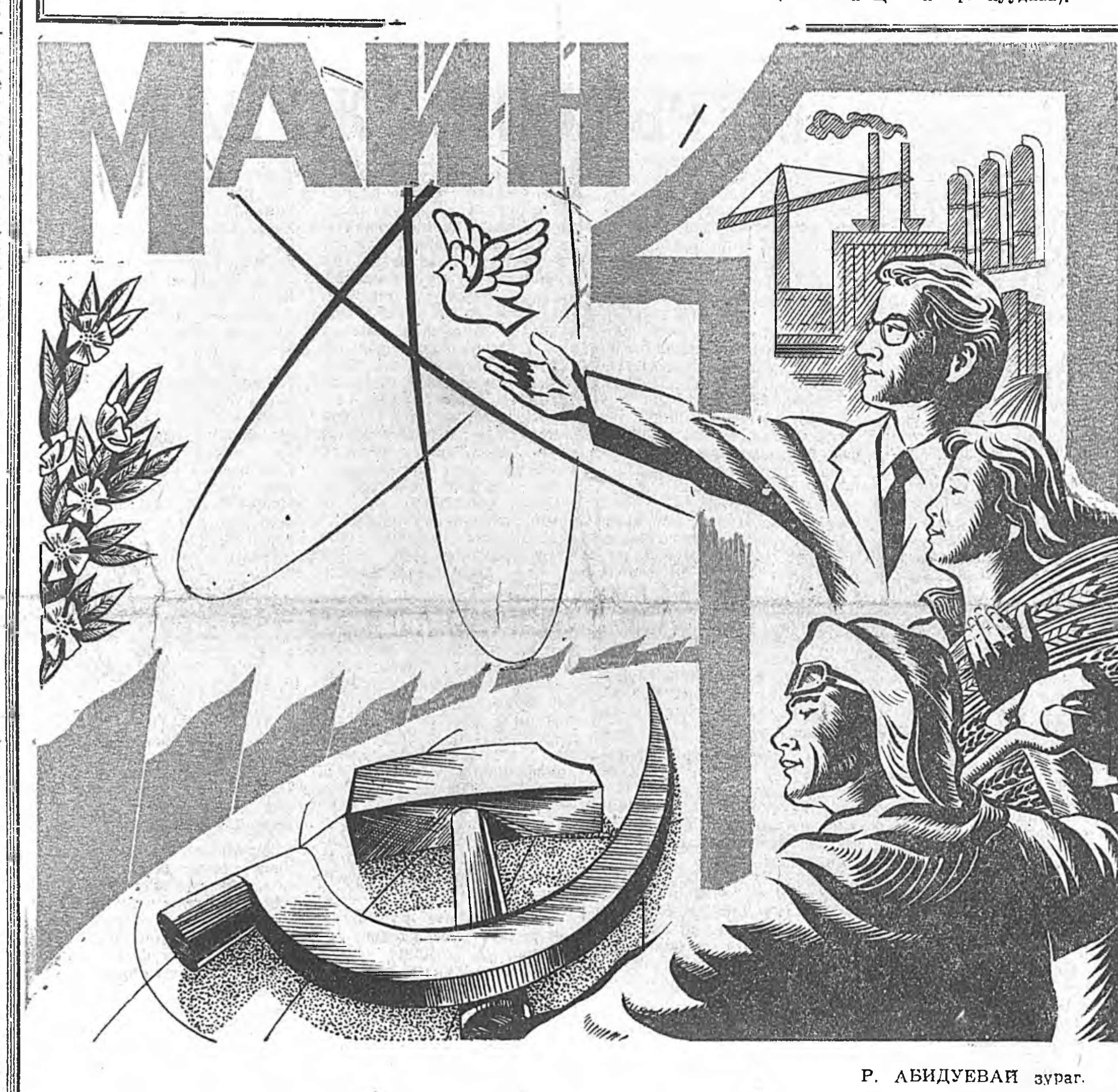
...ОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ЛЕНИНСКЭ КОММУНИС ...МАНДАХА БОЛТОГОЙ! ПАРТИ БА АРАДАЙ ...ЭЛ, АГУУЕХЭ ЛЕНИНЭЙ ЗАХЯА ЗААБАРИ... ...ТА ҮНЭН СЭХЭ БАЙЛГА — МАНАЙ БҮХЫ ...ТАНУУДАЙ ЭРХЭ НҮХЭСЭЛ МҮН, — гээд омог ...ар магтанабди.

...эдэр Майн Нэгэнэй жабхаланта жагсаалда гара... ...совет хүнүүд түрэл партиингаа эдэ Уряануудые ...хин сэдьхэлээ хананганяар дабтана.

...ЕНИНЭЙ ТУГ ДОРО, КОММУНИС ПАРТИИН ...ДАЛГА ДОРО — КОММУНИЗМЫН ИЛАЛ... ...ЭШЭ, УРАГШАА!

Империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэр — Майн 1 мандаха болтогой!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

Р. АБИДУЕВАЙ зураг.

Ц-Д. ДОНДОКОВА

АЛДАРТА МАЙМНАЙ, АМАР МЭНДЭ!

Сэсэг, сэсэг ургуулша,
Сэдьхэл, сэдьхэл
булгилуулша,
Сэнхирхэн Маймнай,
ерэбэш,
Шэнэхэн хибэсээ дэлгэбэш,
Алтаршa туяа
альгаараа удхан,
Ажалша шамаяа
амараараа угтан,
Улаан тугуудаараа
дохижо,

Уласуудай Ехэ үдэр,
шамдаа—
«Ура!», дураа
үгэнэмди.
Жаран жэлэймнай
алтан зүргэнүүдые
Жабхаланта солоор
татан ерэбэш.
Дураяа угтаһан
дуугайхан зүрхэнүүдые
Дулаахан хабараар
халаан ерэбэш.

Шинии халуун
дошхорон,
Сэсэрэн, сасаран
унана мүльһэн.
Хүйтэн дайнай мүльһэн
энээндэл мушхаран,
Хүүесэ урдаг,
уһа мүрэн болон.
Урдажа байна
Сэлэнгэ, Үдэнүүднай,
Урлажа байна
ажалша хүнүүднай,

Унаһан малгай
абтанагүй,
Уряа мүрысөөн
гартанагүй.
Ажалай хөөргэ
дүлэтэнэ,
Хүхюутэйбди, зугаатайбди,
иргүүхан Май,
Хүхилсэ манаараа.
ойр зуур бай!

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ВЦСПС БОЛОН ВЛКСМ-эй ЦК-да

В. И. Ленинэй түрэһөөр 113 жэлэй ойдо зорюулагдаһан бүхэсоюзна коммунис субботник 1983 оной апрелиин 16-да болоһон байгаа. 156 миллионһоо дээшэ хүн субботнигто хабаадахадаа, промышленностьда, хүдөө ажахыда, барилга дээрэ, транспортда, арадай ажахын бусад һалбаринуудта, мүн хото городуудые, һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болголгодо түлөөһэгүйгөөр хүдэлһэн байна. 182 миллион түхэриг олдожо, арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада оруулагдаба.

Бүхэсоюзна коммунис субботник совет арадай үндэр мэдэрэлтэй, Эхэ орондоо дуратай байлгын толотомо жагсаал болоһон байна. Совет хүнүүд шэн габьяата ажалаараа КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй табиһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ, гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудые, 1983 ондо абтаһан социалис уялганuудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула ажахынууд доторой арга нөөсэнүүдые элсуулэн хэрэглэхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй табиһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ехэ хубитаяа оруулна.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнь түлөө хүдэлмэришэдтэ, колхозникуудта, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, алба хаагшадта, дайнай ба ажалай ветерануудта, Совет Арми болон Флодой сэрэгшэдтэ, студентнэр ба һурагшадта гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

Субботнигой үедэ олдоһон мүнгэ зөөри элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудые, һургуулинуудые, хүүгэдэй саад болон яслинуудые барихыень союзна республиканuудай, Москва, Ленинград хотонуудай мэдэлдэ үгэхөөр шиидхэгдэЭ.

«АРАДУУДАЙ ХООРОНДО ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛҺЭНЭЙ ТҮЛӨӨ» УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОДОГ КОМИТЕДЭЙ

ТОГТООЛ

1980—1982 ОНУУДТА УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Эб найрамдалые сахин хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо:

Микис Теодоракиста — композитор, ниитын ажал ябуулагша (Греци);

Либер Сереньидэ — политическэ ба ниитын ажал ябуулагша (Уругвай);

Махмуд Дервиштэ — поэт, ниитын ажал ябуулагша (Палестинэ);

Джон Моргандо — санаартан, ниитын ажал ябуулагша (Канада).

Комитедэй түрүүлэгшэ **Н. Н. Блохин** (СССР);

комитедэй гэшүүд: **Г. В. Александров** (СССР), **Аруна Асаф Али** (Инди), **Эрве Базен** (Франци), **Мирьям Вире-Туоминен** (Финлянди), **Ренато Гуттузо** (Итали), **Анна Зегерс** (ГДР), **Сойло Маринельо** (Куба), **Джеймс Олдридж** (Великобритани), **Яннис Рицос** (Греци), **Нгуен Тхи Бинь** (СРВ), **Н. В. Томский** (СССР), **Юзеф Ципанкевич** (ПНР), **А. Б. Чаковский** (СССР).

«Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгодог комитедэй заседани академик Н. Н. Блохинай түрүүлэлгэ доро апрелиин 21-дэ болобо.

1980—1982 онуудта Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай ороһон дурадхалнуудые комитет хаража үзөөд, энэ асуудалаар тогтоол баталан абаһан байна.

(ТАСС).

...ССИН ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

...НОДАР. Краснодарай ...ай ажахынууд 200 мян... ...дээшэ гектарай поли ...аад байна.

...ОВСК. Эндэхи таряа... ...ад миллионһоо дээшэ ...алмайда тарилга хээд ...дай ажахынууд тэжээлэй үнэтэ ургамал болохо рапсые хуряажа эхилээ. Уһалагдадаг плантациин гектар бүриһөө 300 центнер хүрэтэр белогоор баян шэмэтэ тэжээл суглуулагдана.

...ОВ. Кировскэ областиич ...аторнууд нэгэ трак... ...уба-табан сеялкэ ша... ...тарилга хэнэ.

...ЖОНИКИДЗЕ. Хойто... ...тала газарай районуу...

АСТРАХАНЬ. Областиин таряашад арбуз тарижа эхилээ. Мүнөө жэлһээ эхилжэ бахча тарижа ургуулдаг олонхи звенонууд хамтын подрядаар хүдэлдэг болоо.

(ТАСС).

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

ХАХАД ЖЭЛЭЙХИИЕ УРИДШАЛАН

Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэн ажаллажа байһан һуралсалай «Байгал» ажахын залуу үхэрнүүдые түлжүүлдэг, шахан таргалуулдаг малшад ехэ амжалта туйлана. Тэдэнэр гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэй даабарине 2.5 һара соо дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ. Түрүү малшад, зургаа һарын туршада 900 центнер мяха худалдаха даабарингаа дүүргэлтые 1182 центнертэ хүргэһэн байна. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, эдэнэр мяха гүрэндэ тушаалгаяа хоёр дахин ехэ болгожо шадаа.

Хахад жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ тэмсэлдэ Николай Калистратовичи Билсагаевай толгойлдог үхэршэдэй бригада хубитаяа ехээр оруулһан байна. Энэ коллективтэ бригадирһаа гадна үхэршэдөөр Валентина Васильевна Бурдуковская, Леонид Цыдыпович Цыдыпов, Алексей Григорьевич Жаркой тэгшэд ажаллана. Тэдэнэр харууһалжа байһан үүлтэр һайтай сарнуудайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэ бүхэндэ нэгэ килограммаар нэмээдэг баян дүршэлтэй малшад мүн. Эдэ үхэршэдэй гүрэндэ худалдаһан сар бүхэн 1650—1800 түхэригтэ болоһон байха юм.

А. НАГАСЛАЕВ.
Улаан-Үдын район.

Майн һайндэрэй урда тээхэнэ Ой модоной промышленностиин главна управлени болон тус һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК «Забайкаллес» нэгэдэлэй коллективые үбэлэй хаһада модо зөөхэ түсэбөө сүм дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан амаршалба.

Энэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ «Забайкаллес» нэгэдэлэй бүхы предприятинууд эршэтэй һайнаар хүдэлһэн байна. Тиин жэлэй түрүүшын кварталай, мүн апрель һарынхье түсэбүүд бүхы технико-экономическа талаараа үлүүлэн дүүргэгдэЭ. Кварталай түсэбһөө гадуур 37,5 мянган кубометр модон зөөгдэһэн, 882 мянган түхэригэй товарна продукци үгтэһэн, миллион 956 мянган түхэригэй продукци худалдагдаһан байха юм. Мүн модо хюрөөдэхэ, модоной зомгооһоор хабтагай хэхэ, мебель болон байрын гэрнүүдэй детальнуудые бүтээхэ талаар кварталай, мүн дүрбэн һарынхье түсэб сүм дүүргэгдээ.

ТҮРҮҮШҮҮЛ ТОДОРОО

Үйлэдбэриин бүхы участогуудта хүдэлдэг 682 бригадын 613-иинь мүнөө дүрбэн һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэнхэй. Олонхи предприятинууд түсэбөө үлүүлэн хүдэлөө. Тэдэнэй дундаһаа илангаяа Баргажанай, Хурамхаанай, Итанцын, Хориин, Муйска леспромхозуудые, Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын, Сэлэнгын целлюлозно-картоной, Онохойн модоной комбинатуудые онсо тэмдэглэлтэй.

М. КАЛЕКИН.

«БАМтоннельстрой» управлениин 1-дэхи автобазын коллектив тоннельнүүдэй барилгада хэрэгтэй ашаа ехээр зөөжэ, даабаряа үлүүлхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр социалис мүрысөөндэ хабаадалсана. Автомашинануудаа миин байлгангүйгөөр ашаглажа шадаһан жолоошод Ф. А. Пандалов, А. М. Чумаченко, А. Т. Григорьев, Б. Н. Мергембаев болон бусад үдэр бүриингөө даабари ходо үлүүлжэ, олоной һайшаал магтаалда хүртэнэ. Жолоошод БАМ-ай хүшэр харгыгаар холын участогуудта ашаа ехээр зөөжэ, хамтын хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана.

Нэгэдэхи автобазын захиргаан, партийна, профсоюзай организацинууд түрүү хүдэлмэришэдэйнгөө гаргаһан үүсхэлнүүдые дэмжэдэг, шэнэ онол арга оньһон техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь туһалдаг байха юм. Жолоошодой дурадхалаар автомашинануудта прицеп шагтагалагдадаг болонхой. Һүүлэй мэдээгээр автобазын 80 процент автомашинанууд прицептэйгээр ашаа зөөдэг байха юм.

ЖОЛООШОДОЙ ҮГЭ БАТА

Энээнэй ашаар лэ бага гаргашатайгаар ехэ ашаан шэрэгдэнэ, шэнгэн түлишэ арьбалагдана. Бригадна подрядай гуримаар хүдэлһэн жолоошод үшөөл һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Үнгэрһэн жэл шэнэ гуримай ёһоор 580 мянган тонно ашаан зөөгдөөһэн. Байгша оной нэгэдэхи кварталай туршада 146 мянган тонно ашаан бригадна подрядай гуримаар зөөгдэбэ.

Тус автобазын коллектив шэнэ онол арга амжалтатайгаар үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн, түрүү хүдэлмэришэдэй онол аргануудые хэрэглэн хүдэлһэнэйнгөө ашаар, үнгэрһэн нэгэдэхи кварталай даабариһаа гадуур 3700 тонно ашаа тоннельнүүдэй барилгада шэрэһэн байха юм.

В. СКОРИНОВ.

КОММУНИС АЖАЛАЙ ЖЭШЭЭ ХАРУУЛАН

Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэрэй заншалта һайндэрые манай ажахын коллектив оролдосотой, шударгы ажалай эрхэ байдалда угтаба.

Байгша ондо республикымнай байгуулагдаһаар тэбхэр 60 жэл гүйсэхэеэ байна. Мүн 1983 он хадаа арбан нэгэдэхи табан жэлэй гол жэл шуу. Тиимэһээ энэ жэлэй Майн 1-нэй һайндэр онсо илгаатай, өөрын шэнжэ шанартай болоно.

Совет араднай һайндэрнүүдээ ажалай бэлэгүүдээр, амжалта, илалтануудаар угтадаг гуримтай. Тэрэшэлэн бэелүүлжэ байһан хэрэгүүдтээ сэгнэлтэ үгэдэгбди, саашанхи хараа зорилгонуудаа тодорхойлон элирүүлдэгбди. Тиин энэ ушарые хараадаа абажа, совхозойнгоо ажалай баатарнууд тухай, ажахын партийна комитедэй бэелүүлжэ байһан хэмжээ ябуулганууд тухай эндэ хөөрэгдэхэнь.

Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһан һаалишан Лидия Нимаевна Бадмаева коммунис ёһоор ажалладаг байһаараа үльгэр жэшээ болоһоор үнинэй. Һү һаалиин түбэй комплексын коллектив соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ тэрэ мүнөө эрхимлэжэ ябана. Харюусалга болон уялгаяа гүйсэд мэдэржэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлдэг коммунистнууд манай совхозой партийна организацида олон. Ерэ гаран коммунистнууд үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта ажалладаг юм.

Бодото байдалые шэнжэлэн хараад байхада, коммунистнуудай нүлөө ехээр үзүүлэгдэдэг, коллективтэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэдэг, шэнэ түрүү онол арга хэрэглэгдэдэг гээшэ. Иимэ нэгэ жэшээ дээрэ тогтоходо болоно. Шанартай сенаж бэлэдхэхын тула тэрэнние богонихон болзорто, технологиинь эрилтые жэншэдгүй сахижа дараха хэрэгтэй бшуу. Жэшээлхэдэ, залуу коммунист жолоошон Б. Найданов тусхай звено эмхидхээд, ажалай таатай зохид эрхэ байдал байгуулан, энэ хэрэгые эрхим һайнаар бэелүүлжэ шадаа бэлэй.

Хонин ажал манай совхоздо урдань гээгдэлдэ ороһон һалбаринуудай нэгэн байгаа. Зуутан-хонишон гэжэ зааха нэгэшье хүн үгы һэн. Нооһо хайшалалгын хүдэлмэри унжагайрдаг байгаа. Партиин болон комсомолой гэшүүдээр энэ үйлэдбэриие бэхижүүлхэ хэмжээнүүд бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ, түл абаха, «сагаан алта» суглуулха хэрэг һайжараа юм.

Имагтал коммунистнуудай тон эдэбхитэй хабаадалгатайгаар, тэдэнэрэй жэшээтэ ажалай ашаар совхозой үйлэдбэриин үндэһэ һуури бэхижэһэн, газар таряалан болон мал ажалай ашаг үрэнь нууд энэ шухала хэрэгые толгойлһон байна. Р. Аюшеев, Г. Аюшеев болон бусадай оролдолгоор сабшалангай ургаса яһала дээшэлээ юм. Бүхы газар луговодуудай сагүргэлжын звенонуудта даалгагданхай, тэрэшэлэн ороохото-тэжээлэй ургамалнуудай талмай үргэдхэгдөө. Тэжээлэй үндэһэ һуури бэхижүүлжэ шадаһанай ашаар урдахи табан жэлтэй сасуулхада, жэл бүри мяха үйлэдбэрилгын хэмжээн 20,7 процент, һү абалга 3,5 процент дээшэлһэн байна. Мал ажалай продукци гүрэндэ тушааха түсэбүүд жэл бүри бэелүүлдэг болонхой.

Үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта эдэбхитэй коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулнабди. Тиигэжэ һү һаалиин Һутэйн фермэдэ залуу коммунистын хүтэлбэри доро ажал хэрэгүүдынь яһала һайжараа. Тэрэшэлэн таряашадай 2-дохи бригадада ажалай эмхидхэл имагтал коммунистнуудай нүлөөн доро һайжарһан байна.

Залуушуулые хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хабаадуулха талаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ манай партийна организаци саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байдаг. Тусхайлбал, һаяхана бидэ Жаргалантын дунда һургуулиие мүнөө жэлдэ дүүргэжэ байһан хүбүүд, басагадтай уулзажа, түрэл ажахыдаа үлөөд, эхэ эсэгынгээ хэжэ байһан ажалые саашадань үргэлжэлүүлхыень уряалһан байнабди. Тиигэжэ гушан табан комсомолшууд малшадаар, механизаторнуудаар хүдэлхэ дуратай байһанаа мэдүүлбэ. Тэдэнэрэй хүдэлхэ ажалай газарай эрхэ байдал тогтоон байгуулха хэмжээнүүдые хараалан, абажа байнабди. Жэшээлхэдэ, хони харууһалха томодхогдоһон хоёр комплекс байгуулагдаха юм. Тэндэ комсомол-залуушуулай коллективүүд эмхидхэгдэхэ юм.

Гэбэшье манай хүдэлмэридэ зарим тэды дутагдалнууд бии гэжэ мэдэнэбди, ойлгонобди. КПСС-эй обкомой бюро дээрэ заагдаһанай ёһоор, манай парторганизациин хүдэлмэри «КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Кустанайн областиин Федоровско районой «Путь к коммунизму» колхозой партийна организациин хүдэлмэри тухай» партиин ЦК-гай тогтоолой болон КПСС-эй Центральна Комитедэй майн (1982 он) Пленумэй эрилтэнүүдтэ гүйсэд дүүрэнээр харюусанагүй. Совхозой коммунистнуудай болон ажахын бүхы хүдэлмэришэдэй хүсэл оролдолго ороной Эдеэ хоолой программые бодото дээрэнь шиидхэхэ хэрэгтэ элсүүлэгдэхэ ёһотой. Газар таряалангай, сабшалангай үрэжэл дээшэлүүлэгдэхэ зэргэтэй гэжэ тобшолол хэгдэһэн байна. Тиигээд байхадал мал ажалай ашаг шэмые горитойгоор нэмээхэ арга олдохо байна бшуу. Мүн эдэ бүгэдын хажуугаар ажал шэнэ гуримаар эмхидхэгдэхэ, үйлэдбэридэ ажахын тоосоон, хамтын подряд заатагүй хэрэглэгдэдэг болохо ёһотой. Совхозой коллективэй ажал хэрэгүүдэй бүхы талые бэелүүлхэ ябадалда ажахын партийна организаци сэхэ нүлөөлхэ уялгатай гээд КПСС-эй обкомой бюро онсо заагаа.

дээшэлүүлэгдэһэн байна. КПСС-эй XXVI съездын, партиин ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ, мүн ороной Эдеэ хоолой программаһаа дулдыдан гараһан зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой партийна организаци коллективэйнгээ дунда эмхидхэлэй болон нийтэ-политическэ горитой хүдэлмэри ябуулаа, тэрэнэй ажалай эдэбхиие дээшэлүүлжэ шадаа гээд КПСС-эй обкомой бюро тэмдэглээ.

Газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдажа, коммунист-

Партийна организациин ажал ябуулга тухай тэмдэглэжэ байһан тула үшөө нэгэ асуудалда тогтоһуу. Манай организацида залуу коммунистнууд үсөөн, олон нүхэднай үндэр наһатай боложо, ажахын үйлэдбэридэ, нютагайнгаа нийтын ажабайдалда хабаадажа шаданагүй гээшэ. Энэ нэгэ баримта хадаа партийна организацияа залуу хүсөөр бэхижүүлхэеэ ёһотоор оролдодоггүй байһыемнай гэршэлнэ. Үнэхөөрөөшье энэ парткомой хүдэлмэриин горитой дутагдал болоно.

Эдэ дутуу дундануудаа усадхахын тула эмхидхэлэй ба нийтэ-политическэ хүдэлмэри эрид һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые абажа байнабди.

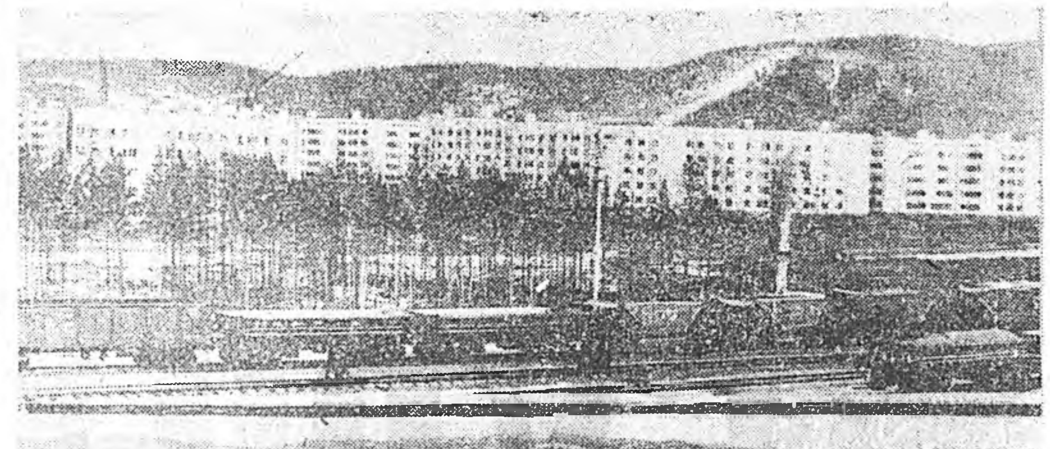
Апрель һарада КПСС-эй ЦК-да союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайком болон обкомуудай нэгэдэхи секретарьнарай зүблөөн үнгэргэгдөө. Байгша оной хабарай тарилгые саг болзор соонь, эмхи гуримтайгаар үнгэргэһэнһөө түсэбтэ даабаринуудые бэелүүлхэ хэрэг горитойгоор дулдыдаха байна гээд тэндэ тэмдэглэгдэһэн байна. Тиимэһээл бидэнэр тарилгые эмхидхэлэй үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ бэлэдхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулнабди. Газар таряалангай комплексно бригадын бүридэлдэ оролсоһон бүхы звенонууд хамтын подрядаар гуримаар хүдэлжэ эхилэнхэй. Полевой хоёр стан дээрэ механизаторнуудай ажаллаха, амарха тааруу эрхэ байдал байгуулха гэжэ оролдообди. Телевизор, радиола, нүүдэл библиотекэ, спортивна хэрэгсэлнүүд станууд дээрэ бии юм. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые үдэр бүри согсолоод, баранда соносхон харуулха «Ажалай экран», «Сахилгаан-мэдээсэл» гэхэ мэтэнүүд саг үргэлжэ толилогдоно. Тарилгын үедэ нийтэ-политическэ хүдэлмэри графигай ёһоор ябуулагдаха юм. Тиихэдэ механизаторнуудай хүдэлмэриин шанарые шалгаха арадай хиналтын бүлэгүүд эмхидхэгдэнхэй.

Ажахын хүдэлмэришэдэй урда бэелүүлхэ ехэ зорилгонууд табигданхай. Тэдэнние дүүргэхэ хэрэгтэ совхозой партийна организаци хубитаяа оруулхын тула хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые нарижуулан һайжаруулха, гүйсэдхэн дүүргэлгын хиналтые аша үрэтэй болгохо хэмжээнүүдые бэелүүлнэ.

Хүдэлмэриин иимэ эрхэ байдалда ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэрые, республикынгаа 60 жэлэй ойе угтабабди.

Эдэ һайндэрнүүдые амжалтатайгаар угтахын түлөө мүрысөөн совхозой бүхы коллективэй гэшүүдэй эдэбхи хэшээл бадаргаа. Тиимэһээ коммунист болон хүдэлмэришэн бүхэнэй урма зоригые, ажалай эршые саашадань һуладхангүй байгша оной түсэбтэ даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлхэ гээшэ ехэ хэрэг мүн болоно.

М. АЮРОВ,
Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой парткомой секретарь.

Северо-Байкальск хотын байрын шэпэ гэрнүүд.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ АЖАЛШАД! АЖАЛША КОЛЛЕКТИВ БҮХЭНДЭ ЗОХЁОХЫ, НЭГЭ НЭГЭНДЭЭ НҮХЭР ЁҺОНОЙ ТУҺАЛАМЖА ҮЗҮҮЛЭЛГЫН ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ҮНДЭР ЕХЭ ХАРЮУСАЛГЫН ОРШОН БАЙДАЛ БАЙГУУЛАГТЫ!

ЭМХИДХЭЛ БА ГУРИМ ЗАРШАМЫЕ, УШАР ЁҺО ОЙЛГОХО КОММУНИС ЖАЯГ ЖУРАМЫЕ БЭХИЖҮҮЛЭГТЫ!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

МҮРЫСӨӨН, ЖУРАМ

Гүрэн түрынгөө, мүн дэлхэйн түрүү үзэл бодолтоной ехэ ехэ һайндэрнүүдые ажалай амжалтануудаар угтан тэмдэглэдэг һайн һайхан заншалаа манай совет хүдэлмэришэд наринаар сахин хүндэлдэг. Мүноошье ажалшан арадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр—Майн 1-ые бидэ заншалта ёһоороо ажалай бэлэгтэйгээр угтахын түлөө мүрысөөбди. Нэгэдэл доторнай үргэнөөр дэлгэрһэн энэ мүрысөөндэ манай бригада түрүүшүүлэй зэргэдэ дабшалсаа. Нэгэдэхи кварталай, апрель һарын түсэбые болзорһоонь холо уридлан дүүргээшье һаа, Майе угтуулһан ажалай вахтын улаан вымпелдэ хүртэжэ шадаагүйбди. Үнинһөө хойшо мүрысэдэг, олон удаа урда хойноо оролсодог нүхэднай, Михаил Решетниковэй бригада энэ удаа бидэнние ахижа гарашоо. Теэд яахабши, мүрысөөн лэ хадаа мүрысөөн ха юм. Республикын ойн баярай һайндэр болотор харюугаа абахал байхабди гэжэ һанаад лэ үлэгдөө.

Энэ хоролхоһон ябадал бэшэ. Нүхэр ёһоной социалис мүрысөөндэ илажа, бэлиг шадабаряа, коллективэйнгээ эмхидхэл харуулха гээшэ хүдэлмэришэн зоной нэрэ хүндын хэрэг шуу. Тиимэһээ ажалай эмхидхэл, журам һайжаруулха талаар КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленум тон зүб шиидхэбэри гаргаа гээд бидэ тоолонобди. Пленумэй шиидхэбэринүүдые зүбшөөһэн суглаанууд манай нэгэдэлэй ехэ, бага коллективүүдтэ үнгэргэгдөө һэн.

Ажалдаа коммунис ёһоор хандалга коллектив дотороо тогтоонижуулха гээшэ юрын хэрэг бэшэ. Эндэ эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын, мүн хиналтыншье ехэ хүдэлмэри хэрэгтэй. Бидэн коллектив доторoo нийтын кадрнуудай таһаг эмхидхэһэн, журам эбдэгшэдтэй тэмсэл шангадхаһан. ажалай эрхэ байдал һайжаруулха, аюулгүйе сахиха хэрэгые нарин хиналтада абаһан байнабди. Эдэ бүхы хэмжээнүүдые юрэл саг зуурын ябуулганууд гэжэ сэгнэһэн заримнуул бии һэн. Гэбэшье тэдэнэр удангүй эмхидхэл, журамһаа ажалай үрэ дүнгэй сэхэ дулдыдадаг байһые ойлгоо. Тиин бидэ журам шангадхахе, ажалай эмхидхэл һайжаруулха талаар социалис уялга абаа һэмди. Хүдэлмэришэн хүнэй үгэнь бата. Абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхые оролдонобди. Элдэб эсын шалтагаанаар, бригадирай гү, али цехэй начальнигай табилтаар ажалай сагые һамшаалга нёдондоноойхиһоо 2,6 дахин үсөөрөө. Энэ яһала шухала түйлалта бшуу.

Манай бригада 16 хүнһөө бүридэнэ. Яһала ехэ бригада гэжэ тоологдодогбди. Олонхимнай дүшөөд наһанай, дүршэл мэргэжэлээр баян хүнүүд юм. Бригадна гуримаар хамтын нэгэ наряадаар хүдэлдэгбди. Салин хүлһөө өөһэдөө, ажалдаа хабаадалгын коэффициентээр тоолодог болонхойбди. Олоороо хэлсэһэн үгэгүй гэдэг гээшэ бээ. Хамтын шиидхэбэрёэр салингай хэмжээн гаргагдахадаа гомдохо хүн байдаггүй. Эндэ бригадирай, бригадын соведэй үүргэ ехэ.

Гэхэтэй хамта хүн бүхэнэй журам шангадхахын хажуугаар үйлэдбэриин технологическа журам заатагүй анхарха шухала. Ажалай журам сахиха цехэй нийтын соведэй гэшүүнэр һунгагдаһан тула журам эбдэһэн хүнүүдтэй хөөрэлдөө хэхэ уялгатай болонхойб. Тиин нэгэ хүдэлмэришэн (муу бэшэ хүдэлмэришэн юм) ажалдаа бүхэли час шахуу гээгдэжэ ерэбэ. Соведэй заседанида дуудажа шанга шүүмжэлэл хээбди. Тэрэ зэмээ мэдэрээшье һаа:

— Теэд саг соогоо ерээшье һаа хэхэ ажалгүй байгаа ха юмбиб, — гэжэ хэлээ һэн. Энэ үгын зүб байһаниинь харамгай. Юуб гэхэдэ, тэрэ участогта хабсарха хэрэгсэлнүүдынь дуталдадаг байгаа бшуу. Саг соогоо деталёнуудаар хангагдаагүйһөө болоод, ажалай саг мүнин һамшааха, тиигээд халаанай һүүлээр, һүнишье ажаллаха хэрэг гарана. Тиин нэгэ участогай ажалай һаатахада, дам саашаа нүгөө участогуудай ажал һаатаха болодог. Эдэ бүгэдые хараадаа абан бүхы журам—эмхидхэлэй, ажалай, үйлэдбэриин, технологиинишье—һайжаруулхын түлөө оролдохо шухала. Энэ ганса бидэ хүдэлмэришэдэй бэшэ, харин бүхы коллективэй, нэгэдэлэй захиргаанайшье хэрэг ха юм.

Манай нэгэдэлдэ ажалай бригадна гурим улам нарижуулха, журам шангадхаха талаар ехэ оролдолго гаргагдана. Энэ шухала хэрэгтэ хүдэлмэришэдэй өөһэдөө хабаададагынь һайшаалтай. Тиимэл хадаа ажалша коллективүүд тухай хуулиин проектые зүбшөөн хэлсэлгэдэ бүлтэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан байнабди. Тиин эндэ бригада соогоо хэлсэһэнэйнгээ үндэһөөр иимэ дурадхал оруулбал һайн гэжэ һананаб:

Хуулиин проектын түрүүшын статья соо «Ажалша коллективүүд Советскэ Союзай Коммунис партиин ударидалга доро экономическа социальна болон политическэ...» гээд хүмүүжүүлгын гэһэн үгэ оруулха байгаа гээд һанагдана.

Игэжэ бидэ совет хүдэлмэришэд арад гүрэн түрынгөө шухала хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ хабаадажа байһандаа урматайбди. Манай гараар, манай оюун бодолоор гүрэн түрымнай үглөөдэрэй байдал зохёогдоно.

В. ПОПОВ,
Улаан-Үдын прибор бүтээлгын нэгэдэлэй токарь, коммунис ажалай ударник.

МАНАЙ ОМОГОРХО...

Мүнөөдэр Майн 1-нэй һайндэрые угтажа байхадаа манай колхозой гэшүүд бүхы дэлхэйн ажалшан арадтай хамта эб найрамдалай түлөө бата жагсаалаа улам бэхижүүлжэ байһанаа мэдүүлнэ. Илангаяа түрэл республикынгаа алдарта ойе тэмдэглэхэ жэлдэ энэмнай онсо удха шанартай. Тиимэһээ ажахын малшад, таряашад жабхалантa һайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө ехэл эршэмтэйгээр хүдэлнэ.

Нёдондо ажахы мяха, нооһо, һү үйлэдбэрилхэ, эдэ продуктнуудые бэлэдхэлэй пунктда тушааха түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргээ һэн. Энээн тушаа хэдэн тоонуудые дурдалтай. Колхознай гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 130 процент, нооһо—112, һү—105 процент бэелүүлээ. Түйлагдаһан эдэ үрэ дүнгүүд нэн түрүүн ажалай эмхидхэл һайжаруулжа шадаһанһаа, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнһээ эхитэй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө жэлэй нэгэдэхи кварталда гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө—54 центнерээр, һү—20 центнерээр үлүүлжэ шадаабди.

Эндэ ажахымнай һаалишад, үхэршэд, хонишод, адуушад өөһэдынгөө хубитануудые нилээд оруулаа. Колхоз дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һаалишад Цырен-Долгор Шаинова, Мария Аюрова гэгшэд жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 800—900 килограмм һү һаагаа. Мал адуулагшад үбэлэй һарануудта даалгагдаһан гүүртынгээ үхэрнүүдые һайнаар шахан таргалуулжа шадаһанай ашаар гүрэндэ эрхим шанартай мяха худалдаа. Үхэршэд, тугалшад Екатерина Цыретарова, Даши-Долгор Базарова гэгшэд үбэлжэлгын үедэ харууһалдаг тугал, буруудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 500—800 граммаар нэмээгээ.

Игээд ерэхэдээ, адууһа малаа һайнаар харууһалаад, гүүртэ, фермэ бүхэндэ ажалай эмхидхэлые эрид һайжаруулжа, үйлэдбэридэ шэнэ, түрүү онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлжэ шадаал һаа мал ажалай продукци ехээр абаха боломжын бии байһыень эдэ тоо, баримтанууд гэршэлнэ бшуу.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонин һүрэг эрхилэгшэд харюусалгатай хаһаяа амжалтатайгаар түгэсхэбэ. Хэр угһаа хойшо хонин ажалнай гол һалбари гэжэ тоологдодог юм. Хонидой тоо толгойе олошоруулжа, тэдээнһээ һайн шанартай нооһо хайшалха, тарган мяха элбэгээр абахадамнай, колхозой экономико нилээд дээшэлнэ. Манайда хони үсхэбэрилхэ талаар ажалай ёһотойл баатарнууд олон. Ажахын хонишод һүүлэй жэлнүүдтэ хонин бүриһөө хурьга абадаг гуримтай болонхой. Энэшье жэлэй хүшэр хүндэ үедэ ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай, бүхы арга боломжо, хүсэ шадалаа элсүүлэн, түйлай ехэ оролдосотойгоор хүдэлһэнэй ашаар хонишоднай баһал эрхим үрэ дүнгүүдые түйлаа. Байгша ондо 10.400 эхэ хониһоо 10.452 хурьга абаабди гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриһөө дундаа зэргээр 100.4 түл түлжүүлжэ байнабди. Эндэ ажахынгаа түрүү хонишодой нэрэнүүдые онсолон дурдахаар. Ажал хэрэгээрээ суурхаһан, нютаг нугадаа хүндэтэй болоһон хонишод С. Ч. Бальжиев зуун эхэ хониһоо 115 хурьга, Ц. Д. Цыренова—113, Х. Ч. Дымбрылов (зуһаг хонидһоо)—111, Ч. Д. Дымчиков—110, мүн Ц. Цырёнов, Ц. Аюшеев, Б. Данзанов болон бусад —100 хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Юрэдөөл, эдэнэрнай манай урдаа хараха хүнүүднай гэ...

Колхозой правлени... жэлнүүдтэ хонин аж... хэ хэрэгтэ шэнэ о... үргэнөөр хэрэглэхые... мүнөө отарануудаа ... хо талаар яһала ... ябуулнабди. Иимэ ... доһон бригадые даа... лай Алдар Солын ... шатын орденто Д-... туев 1800 эхэ хони... рууһалдаг юм. Мүнөө... зуун эхэ хонин бүри... хурьга абаад, бүрин ... томо болгожо байна.

Теэд манай ажалд... дутуу дунданууд бии... до түйлаһан үрэ дүн... нөө сагай эрилтэдэ ... рюусажа шаданагүй, ... һүн багаар һаагдана, ... унаган үсөөнөөр аб... бүгэдые усадхаха ... дэлмэри ябуулжа ... бди.

Малай үбэлжэлгэ... раг, үхэл гарза б... үнгэргэгдэнэ. Үбһэ ... дууһантаба. Гансал ... лөө гарза хоролтогүй... жүүлхын тула хэмжээ... байнхай.

Энэ жэлдэ таряала... лан, бэлшээриин газ... са дээшэлүүлхэ, оро... үбһэ тэжээл элбэгэ... болохо зорилго ... мяха үйлэдбэрилгые ... нертэ, һү 5400 центне... һо 971 центнертэ ... ёһотойбди. Игэжэ ... рэдөө 3400 центнер... 4650 центнер һү, 1... нер нооһо худалдаха ... бди. Эды шэнээн ех... ци абаха, бэлэдхэлэй ... тушаахын тула малай ... толгойе олошоруулх... шэмыень эрид нэмэ... нобди. Мүн байгша о... бүриһөө 1600 килогр... һаадаг, үхэр бүхэни... килограмм, хонин б... 40 килограммһаа б... шэгнүүртэйгээр гүрэ... шаадаг болохо зори... дана.

Эдэ хараалагдаһан... нүүдтэ хүрэхэ арга ... ажахыдамнай бии. А... сэбтэ даабарияа, соц... гануудаа амжалтатай... гэхын тула колхозой ... ехэхэн хүдэлмэри ... байна. Эдэнэр мүнөө... үбэлжэлгые һайнаар... гээр түгэсхэхын, зу... шээриин үедэ һү ех... малай шэгнүүр нэм... лөө тэмсэхэ юм.

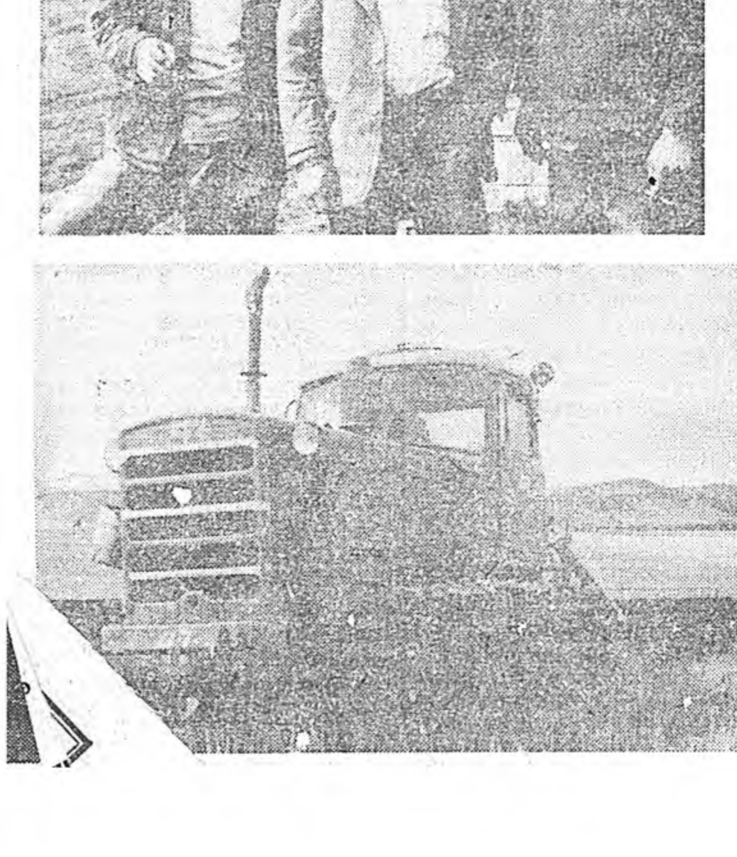
Буряад республик... лагдаһаар 60 жэлэй ... дэглэхэеэ байхадаа, ... энэ богонихон бол... ехэ илалтануудые ... най элеэр харагдана... гой талада ажаһуу... буряадууд Совет за... мунис партиин аша ... рэлтэ замда гараһ... эрхэ байдалда н... хүн зоной байдал ... дэ улам һайжаржа ...

Энэ һайндэрые у... ха үедөө түйлаһан ... даа тэмдэглэхынгээ ... бидэ манай аж... ушардаг дутагдалну... хаха хэмжээнүүдые ... ёһотойбди. Манай ... ряан ажал ехэл ... оронхой. Энэ талаа... гээ адууһа малда т... та бэхи үндэһэ һуур... тула колхозой тари... габшагайгаар, ашаг... тэйгээр хүдэлхэ бо...

Колхозой правлени... на, профсоюзна бо... сомолой организаци... далайсатай социали... дэлгэрүүлжэ, түрэл ... кынгаа алдарта ойе ... лэгээр угтахын түлө... нигүүднай бүхы хүсэ... арга боломожоёо эл... дэлжэ байна.

П. АМА...
Зэдын районой «Ком... колхозой түр...

Репортаж

ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ЭХИН

ҮГЛӨӨГҮҮР эртэ наратай дулаан байһан аад, үдэ багта баруун хойноһоо шанга һалхин буужа, поли дээрэ хүдэлжэ ябаһан хүнүүдтэ гайтайхан байдал тохёолдуулба. Хирэ-хирэ болоод лэ һалхин бури шангадажа, хуа тооһо, шорой тэнгэри өөдэ үрхирүүлэн, хүнэй нюдөө нээхын аргагүй болошоно. Теэд эндэ ажаллажа байһан трактористнууд энээниие тооношьегүй янзатай.

— Энэ жэлэй хабар ехэл хүйтэнөөр хүрэжэ ерэбэ. Хэды иимэ сагай боложо байгаашье һаань, манай механизаторнууд үдэр, час бүхэниие зүбөөр хэрэглэхые оролдоно. Илангаяа байгша ондо бидэнэй урда ехэ зорилгонууд табигданхай. Ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абахын тула бата найдамтай һуури табиха гээшэ мүнөө үедэ тон шухала хэрэг болоод байна. Тиимэһээ таряашад эдэ үдэрнүүдтэ хабарай тарилгын хүдэлмэриие эмхитэйгээр эхилэнхэй. Эндэ коммунист М. О. Шурыгинай даадаг звеногой гэшүүд газар хахалжа байна, — гэжэ бидэнтэй суг ябаһан «Дружба» совхозой ахамад агроном В. Н. Гаськов хөөрэнэ.

Уданшьегүй илүгүүдые шагтагалһан К-700 тухэлэй хоёр, ДТ-75 тухэлэй гурбан трактор хойно хойноһоо һубарилдан, бидэнэй хажууда хүрэжэ ерэбэ. Түрүүшын агрегадые звеное даагша Михаил Осипович жолоододог байба. Тэрээнтэй уулзажа, ажал хэрэгээрнь һонирхобобди:

— Апрель һарын хорёодоор газараа элдүүрилжэ эхилээ һэмди. Манай звено энэ жэлдэ бүхыдөө 1767 гектар газар хахалха түсэбтэй юм. Тэрэнээ түргэн саг соо хэхые оролдонобди. Энэ хүдэлмэреэ богони болзорто, һайн шанартайгаар бүтээжэ, түрэл республикынгаа алдарта 60 жэлэй ойе ажалай бэлэгээр угтахын түлөө тэмсэнэбди,—гэжэ Шурыгин мэдүүлээ һэн.

Тус совхозой механизаторнууд болон таряан ажал эрхилэгшэд хабарай тарилгын харюусалгатай хаһые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ гэжэ мүнөө ажалаа үдэрһөө үдэртэ эршэдхэнэ. Энэ коллектив шухала кампаниин түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, халаанайнгаа даабариие холо үлүүлнэ. Звеногой агрегат бүхэн үдэрэйнгөө нормые заатагүй дүүргэнэ. Игэжэ тэдэнэр эртэ үглөөниһөө үдэшын харанхы болотор туха сүлөөгүй ажалланад. Мүнөө эдэнэр һүүлэй дүнгөөр 465 гектар паар хахалаа. Эндэ хүдэлдэг трактористнууд КПСС-эй гэшүүн Борис Гаврилович Шурыгин, Василий Васильевич Шурыгин, комсомолой гэшүүн Андрей Ерофеев, Геннадий Спиридонов гэгшэд эршэтэйгээр хүдэлжэ, ажахы дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

— Манай эндэхи байгаалиин эрхэ байдалда тогтууритай һайн ургаса абаха гээшэ таряашадай оролдолгоһоо сэхэ дулдыдадаг байһаниинь элитэ. Тиимэһээ ажахымнай энэ жэлһээ эхилжэ, таряан ажалда бригадна подрядай гурим нэбтэрүүлээ. Энэнь алишье талаараа зүб. Юуб гэхэдэ, механизаторнуудай хүдэлмэриие абаһан ургасаарнь сэгнэдэг, тэрэнэйнь зэргээр ажалайнь түлөөһэ үгэдэг болохонь ха юм. Мүнөө бидэндэ үйлэдбэриин түсэб, ажахын тоосооной даабари үгтэнхэй, — гэжэ звеное даагша хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

Эдэнэрэй хэжэ ябаһан ажалыень харахада урмашахаар даа, Юуб гэхэдэ, тракторнуудай полиин нэгэ захаһаа нүгөөдэ заха хүрэхэ бүринь хахалагдаһан полинь улам үргэдэжэл байха юм. Мүнөө эндэ хабарай тарилгын урда тээхи хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдажа үргэлжэлһөөр.

— Хайшан гэхэбши даа, ехэл хүйтэн хагсуу хабар хүрэжэ ерэнхэй. Тиигээд үдэр бүри шахуу һалхилаад һаланагүйл. Хэды иимэ бэрхэтэй байдалай тохёолдоошье һаань, манай механизаторнууд урдахи зорилгоёо эрхимээр бэелүүлхые оролдоно. Теэд мүнөө хабарай тарилгые үнгэргэхэ сагшье газаа оронхой. Ажахымнай байгша ондо бүхыдөө 1500 гектарта ороохото, 1207 гектарта тэжээлэй ургамалнуудые тарихаар хараална. Үрэһэ хүрэнгөөр гүйсэд хангагданхайбди. Тиигээдшье тэрэмнай эрхим шанартай, дээдэ репродукциин юм. Тусхай табигдаһан түсэбэй ёһоор эртын ороохото ургамалнуудые майн арбаад болотор, тэжээлэй ургамалнуудые июнь һара хүрэтэр тариха түсэбтэйбди. Энээнээ хараалһан болзортоо бэелүүлхэ байхабди. Хүбүүднай хүйтэн дулаан гэнгүй, яһала оролдосотойгоор ажаллана. Агрегадуудайшье һаадгүйгөөр хүдэлгэдэнэ, — гэжэ Владимир Николаевич далда орожо ябаһан тракторнуудай хойноһоо шэртэн харана.

Эндэ механизаторнуудай һаадгүйгөөр ажаллаха, амарха эрхэ байдал байгуулагданхай. Эдээние нүүдэл полевой стан түхеэржэ үгөө юм. Тэрээн соонь уряа лозунгнууд, газетэ, журналнууд бии. Поли дээрэ ажаллажа ябаһан механизаторнуудта үдэртөө хоёр дахин халуун эдеэн абаашагдана.

Тус совхозой таряашад үдэрһөө үдэртэ тарилгынгаа хүдэлмэриие үргэдхэжэ, түрэл республикынгаа алдарта ойе баян ургасаар угтахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, Майн 1-нэй һайндэрые өөһэд өөһэдынгөө ажал дээрэ эршэмтэйгээр хүдэлжэ угтаба.

Д. ДОНДОКОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: механизаторнууд (зүүн гарһаа): М. И. Шурыгин, Б. Г. Шурыгин, Г. В. Спиридонов ажалаа зүбшэжэ байна. Агрегадууд газар хахалжа ябана.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

Загарайн район.

ТОО БАРИМ...

Республикын промы... ность байгша оной ... шын кварталай тү... продукци худалдалга... процент, нормативна ... продукцяар 103,5 ... ажалай бүтээсэ д... гээр 103,4 процент ...

* * *

Кварталай түсэбые... технико-экономическа ... һаань сүм бэелүүл... лективүүдэй дундаһаа ... тромашина», «Тепло... заводууд, Сэлэнгы... Хорин, Худанай, Х... най леспромхозууд ... һан байна.

* * *

Энэ жэлэй гурбан ... 11 миллион 995 т... эрхим шанарай прод... гагдаа гэхэ гү, али ... 12,4 процентээр үлү...

* * *

Кварталай түсэбһөө ... 22 миллион кило... электрын, 6 мянган ... дулаанай элшэ үйлэ... дөө. 77 мянган т... элдэб машина бүтээг... мянган кубометр ... лэдхэгдээ, 33 мянган ... цемент, 290 мянган ... жэн метр сонхын ... гагдаа.

ПУБЛИЦИСТИКЭ

ДЭЛХЭЙ ДҮҮРЭН «УЛААЛЗАЙ»

набди, урдамнай бидэнэрые хүндэ сагууд хүлеэжэ байна»,—гэжэ США-гай президент мэдэрхэ баатай болоо.

Империализм дайгүйгөөр байжа шадахагүй—тэрэнэй табисуурынь тиимэ. Тэрэ түүхэтэ эгээн һандарал ехэтэй — дэлхэйн нэгэдэхи ба хоёрдохи дай һужэрөөһэн, тэрэнэй дүлэн соогуур хэдэн арбаад миллион хүнэй ами наһан алдагдаа һэн. Тиин 1945 онһоо хойшо дэлхэй дээрэ үшөө 15Э дайн болоо, тэрэниие боһал хомхой хобдог тэрэ империализм үүсхэһэн байна. Тэдэ дайн 10 миллион гаран хүнэй ами таһалаа, дайнуудта ба буу зэбсэг бэлдэлгэдэ һүүлэй 35 жэлэй туршада дэлхэй дээрэ 7.500 миллиард доллар гаргашалагдаа. Хэрбээ энэ ехэ баялигые хүн зоной социальна, соёл болбосоролой болон бусад хэрэглэмжэдэ гаргашалаа һаа, түби дэлхэй дээрэ ажабайдал хэды һайханаар һалбарха, хэды олон үхибүүд ба ехэ хүнүүд үлэн хооһонһоо, үбшэ хабшанһаа абарагдаха бэлэй!

Зүгөөр империализм тиимэ дабагдашагүй хүсэтэй бэшэ. Тэрэнэй булимтархы һанаашалганууд эсэргүүгээр бодото социализмын, коммунис болон хүдэлмэришэдэй, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй хүсэнүүд жагсана. тэдэнэр пролетарска интернационализмын бата һуури дээрэ дэлхэйн революцконно асари ехэ хүсэтэй хамтаран нэгэдэжэ, диилдэшэгүй урасхал болон дабшана.

Дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин, түрүү һаналтанай ухаэн бодолые агууехэ революционно һургаал—марксизм-ленинизм улам гүнзэгыгөөр, улам үргэнөөр эзэлжэ байна. Энээниие мүнөө жэлэй Майн Нэгэнэй жагсаал үшөө дахин гэршэлжэ үгэбэ. Юуб гэхэдэ, К. Марксын түрэһөөр 165 жэлэй, наһа бараһаарнь 100 жэлэи үнгэрһэнтэй дашарамдуулан, Берлин хотодо мэнэ һаяхан болоһон уласхоорондын научна ехэ конференцидэ коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай, революционно-демократическа партинуудай, национальна-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй, социалис ба социал-демократическа партинуудай, уласхоорондын организацинуудай аяар 145 делегаци хабаадаа ха юм. һайндэрэй урдахана дэлхэйн бүхы тооной оронуудта В. И. Ленинэй түрэһөөр 113 жэлэй ой тэмдэглэгдээ, бүмбэрсэг дэлхэйн баруун хахадта—Кубын ниислэлэй үндэр добуун дээрэ дэлхэйн пролетаринарай багша В. И. Ленинэй дүрсэ түрүүшынхеэ сагаан мрамораар бодхоогдоо. Тиигэжэ дэлхэйе хубилгагша хүсэн жэлһээ жэлдэ шангадажа, түүхын урасхалаар буруушаагдаһан капиталис байгуулалта һамна сохигдожо байнал.

Манай Совет орондо, бүхы социалис оронуудта Майн Нэгэн эрхэ сүлөөтэ ажалай бүгэдэ арадай баяр баясхалантай һайндэр, партиингаа хүтэлбэри доро социалис болон коммунис байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлжэ байһан ажалшадай хүсэеэ, амжалтануудаа шэртэн хараха үдэр, мүнөө үе сагай революционно бүхы хүсэнүүдтэй һаналаа нэгэдэлгын үдэр мүн. Хабарай энэ гэрэлтэ һайхан үдэр заводууд болон фабрикануудай, тарялан болон фермэнүүдэй ажалшад, интеллигенци энэ ехэ жагсаалда гаража, бүтээһэн юумэн тухайгаа партиин ба арадай үмэнэ тоосожо байна.

Совет хүнүүд Эхэ оронойнгоо туйлалтануудаар баярлангүй байхаар бэшэ. ССР Союзай байгуулагдаһан сагһаа хойшо үнгэрһэн 60 жэлэй туршада промышленна продукци үйлэдбэрилгэ табан зуу дахинһаа үлүүгээр ехэ болоо. Мүнөө үедэ дэлхэйн промышленна үйлэдбэриин табанай нэгэ хубинь СССР-тэ хүртэхэ гэхэ гү, али Баруун Европын бүхы оронуудай хамтадаа гаргаһан продукцитай адлирхуу болоно. Мүнөөдэр манай промышленность 1940 ондо бүхы жэл соо гаргагдаашын зэргэ продукциие микл 17 үдэрэй туршада үйлэдбэрилнэ.

Социалис хүдөө ажахымнай хурданаар хүгжөөгдэжэ байна. Колхоз, совхоз бүхэн мүнөө үе сагай техникээр зэбсэгжэһэн томо предприяти болонхой. Хүдөөгэй хүнүүдэй хэдэг ажалай шэнжэ гүрим хубилжа, улам бүри индустриальна түхэлтэй боложо байна. Хүдөөгэй табадахи хүн бүхэниинь—механизатор. Мүнөө эдэнэр ороноо эдеэ хоолой зүйлнүүдээр гүйсэд хангаха үргэн ехэ Программа бэелүүлжэ байнхай.

Арадай хүсөөр байгуулагдаһан манай социалис гүрэнэй бүхы баялиг тэрэнэй өөрынь бүрин мэдэлдэ ородог. Тиимэһээ хүн зоной һуудал байдал жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. Совет хүн бүхэндэ түлөөһэгүй медицинскэ туһаламжа хүргэгдэнэ, социальна хангалга найдалтай. СССР дотор гэр байра барилга Баруун Европын «ниитэ дэлгүүрэй» бүхы оронуудай хамта дээрээ бүтээдэгһээ ехэ болоно.

Социализм ба интернационализм һалашагүй холбоотой. Пролетарска интернационализмын түг доро манай Коммунис парти шэнэ общество байгуулгые ударидана. Интернационализмын, КПСС-эй национальна политикын ленинскэ ёһо гуримуудай илан мандаһанай бодото гэршэ жэшээнь Соведүүдэй ороной адли тэгшэ эрхэтэй республикануудай һалбаран хүгжэлтэ мүн болоно.

Мүнөө жэлэй Майн Нэгэнэй һайндэрые Буряад ороной ажалшад өөрынгөө автономито республикын байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн урда тээхи социалис мүрысөөнэй охин соогуур угтаба. Октябриин революциин ашаар буряад арад национальна ба социальна дарлалтаһаа мултаржа, автономито гүрэн түрэ байгуулжа, совет арадуудай аха дүүгэй бүлэ дотор экономическа болон соёл болбосоролой хүгжэлтэдөө гайхамшагта амжалтануудые туйлаа.

Мүнөөдэр республикымнай ороной хүгжэнги промышленностьтай индустриальна томо район болонхой. Республикын предприятинуудай продукци ороной бүхы тооной республикануудта, область болон хизаарнуудта, мүн хилын саанахи хэдэн арбаад гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ.

Үндэһэн ехэ хубилалтанууд хүдөө ажахыдамнай туйлагдаа. Гээгдэнги, нүүдэл һуудал байдалтай байһанаа тэрэ олон һалбаритай, ехээр оньһожоруулагдаһан хамтын ажахынууд болонхой. Республикын байгуулагдаһан сагһаа хойшо хүдөө ажахын продукциин хэмжээн дүрбэһөө үлүү дахинаар дээшэлээ.

Буряад орон капитальна ехэ барилгын талмай болонхой. һүүлэй хоёр табан жэлдэ 3,4 миллиард түхэригэй шэнэ гол фонднууд ашаглалгада оруулагдаһан байна. Республикын газар дээгүүр гараха БАМ-ай 524 километр түмэр замай 350 километрынь баригданхай. Байгалай тоннель ашаглалгада оруулагдаха ойртоо, дэлхэй дээрэ эгээн ута тоннельнүүдэй нэгэн — Хойто-Муйска тоннель малтагдажа байна. Зуун жэлэй асари ехэ энэ барилгада ороной бүхы союзна болон автономито республиканууд хабаадана.

Майн Нэгэнэй гэрэлтэ һайндэрэй жагсаалда Буряад ороной ажалшадай элидхэхэ юумэн олон. Республикынгаа 60 жэлэй ойн баярай урда тээхи социалис мүрысөөндэ 370 мянга шахуу хүн хабаадана. Энэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ «Бурятцелинстрой» трестын автобазын жолоошодой бригадир Г. М. Никитин, Зэдын «Коммунизм» колхозой хонишон С. Ч. Бальжиев, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй слесарьнуудэй бригадир Н. И. Гладунчик, «Зырянский» совхозой һаалишан Л. В. Корнакова, Үдын совхозой ахалагша хонишон Г. М. Бимбаев, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 651-дэхи СМП-гэй бригадир В. С. Шекунов болон бусад олон новаторнууд ябана.

Промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын, транспортын түрүүшүүлэй дундаһаа гайхамшагта ажалша бэрхэ хүнүүд урган гарана. Гансахан һүүлэй арбан жэлдэ арадай ажахын 20 түрүүшүүлдэ Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо, 9 мянга гаран ажалшад СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнагдаа.

Буряад ороной ажалшад бүхы дэлхэйн ажалай армидо тоологдодог байһанаа мэдэржэ, зүрхэ сэдьхэлээ хангяар Майн Нэгэнэй жагсаалда гарахань. Бүхы совет хүнүүдтэл адли, тэдэнэр урдамнай үргэн ехэ, тодо һонор ажал хэрэгүүд хүлеэжэ байна, коммунизмын, эб найрамдалай ба социальна хүгжэлтын, интернациональна һаналаа нэгэдэлгын түлөө оролдохо гайхамшагта харгы нээгдэнхэй гэжэ бодоходоо урма зоригоор хабалина.

Дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэтын хэтэдэ мандахын, дайнай аюулай эсэслэн сарагдахын түлөө совет хүнүүд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ, элсүүлхэшье гэжэ мүнөөдэрэй Майн Нэгэнэй жагсаал гэршэлэн харуулхал. Улаан тугууд улаалзайнуудтал адли бадаржа, орон дэлхэйе бүрхөөжэ, баярлуулжа байг лэ!

Б. ГЫЛЫКОВ,
журналист.

ЗЭРГЭЛЭН АЛХАЛАЯЛ

Мүнөө жэлэймнай Майн 1-нэй маша ехэ һайндэр түрэл республикымнай 60 жэлэй жабхаланта ойе тэмдэглэхэ баяр баясхалангай үетэй тудалдаба. Энэ гайхамшаг үдэрэй хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн дэлисэ ехэтэнээр эдлэгдэһэн байна. Ажалша коллективүүд КПСС-эй XXVI съездын түхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй, табан жэлэйнгээ даабаринуудые бүхы дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Манайшье, Буряадай модо болбосоруулдаг, мебель хэдэг комбинадай коллектив бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, үйлэдбэриингөө ашаг үрые, ажалай журам һайжаруулжа, үндэр бүтээсэ туйлахын, хүдэлмэриингөө шанарые һайжаруулхын түлөө үдэр бүриин оролдолго гаргана.

Комбинадай коллективэй амжалта үйлэдбэриин цех, участок, бригада, хүдэлмэришэн бүхэнэй эршэтэ ажалаар туйлагдана. Жэшээлхэдэ, би комбинадай модо хюрөөдэлгын цехтэ 10-дахи жэлээ ажалланаб. Тус цех минии түрэл цех болонхой. Бидэнэр олон жэлэй туршада «Комбинадай эрхим цех» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүрэмөөр хүдэлжэ байнабди. Иимэ амжалтанууд яажа туйлагданаб гэхэдэ, «нэгэн бултанай түлөө, бултадаа нэгэнэй түлөө» гэһэн ёһо гуримые баримталнабди. Партиин гэшүүн, ажалай ветеран Павел Иванович Грудининай хүтэлбэрилдэг бригадада би ажалладагби. Бригададамнай бүхыдөө 20 хүн тоологдодог. Тиимэһээ бригадын гэшүүн бүхэнэй хүдэлмэриин шанарые үдэр бүри шалгаха гээшэ бэлэн бэшэ гэжэ тухайлагдана. Минии һанахада, хүдэлмэришэн бүхэнэй һэшхэл эгээн түрүүшын хинагша байха ёһотой. Хүдэлмэришэн бүхэн адли арюун һайхан һэшхэлтэй бэшэ. Үшар тиимэһээ бидэнэр бригада соогоо ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха, хүдэлмэришэн бүхэнтэй тусгаар ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха, моральна болон материальна хэмжээнүүдые зүбөөр хэрэглэжэ, тэдэнэй һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал олгохо гэжэ эрмэлзэнэбди. Эдэ бүгэдэ гансал партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай хэрэг бэшэ, коллективэй гэшүүн бүхэнэй уялга болоно.

«Ажалша коллективүүд болон предприятинуудые, эмхи зургаануудые, организацинуудые залан хүтэлэлгэдэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» СССР-эй Хуулиин проектые бидэнэр тон һайшаажа, зүбшэн хэлсэбэбди. Хүдэлмэришэд суглаан дээрээ Хуулиин проект тушаа олон дурадхалнуудые оруулаа юм. Мүнөө үедэ ажалша коллективүүд, үнэхөөрөөшье, үйлэдбэриин ба ажабайдалай бусад бүхы шухала асуудалнуудые шиидхэхэ аргатай гээшэ. Тус Хуулиин проектые манай комбинадай коллектив халуунаар дэмжээ, Проектын 3-дахи статья дотор... «арадай депутадуудай Соведүүдэй депутадуудай ба ажалша коллективэй дэбжүүлһэн һунгагдамал бусад хүнүүдэй тоосоонуудые, тэрэшэлэн арадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй тоосоонуудые шагнадаг» гэжэ хэлэгдэнэ. Би суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ «комитедүүдэй тоосоонуудые» гэһэн үгын удаа «хуулинуудаар хараалагдаһан саг болзортонь» гээд нэмэхэ гэжэ дурадхааб. Юуб гэхэдэ, зарим депутадууд элдэб шалтагаанаар жэлдээ хоёр дахин һунгагшадай урда тоосохо болзороо сахидаггүй юм. Депутадуудай тоосоото энэ болзорые наринаар сахибал, депутадууд ба һунгагшад хоорондоо хэлсэжэ, коллективтээ хабаатай шухала асуудалнуудые һайнаар шиидхэжэ болохо байна ха юм. Ажалша коллективэй амжалтанууд бүсэдын хүсөөр гэхэ гү, али бүхы партийна, профсоюзай эдэбхитэдэй, арадай депутадуудай хүсөөр, үзэл суртилай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри бүхы дээрэнь һайжаруулһанай ашаар туйлагдаха байна. Манай ажалай түрүүшүүл А. К. Ефремов, П. И. Грудинин, С. И. Шигаев, Улаан-Үдын городской Совдэй депутадууд З. П. Башкеева, Л. И. Бронникова, В. Г. Васильев, КПСС-эй горкомой гэшүүн В. И. Тунгусов болон бусадай эдэбхи үүсхэлээр бригадын бүхы һайн һайхан хэрэгүүд бэелүүлэгдэнэ.

Комбинадай цехэй, тэрэ тоодо манай бригадын коллектив Майн 1-нэйнгээ һайндэрые хүхюун баяртайгаар, урма зоригтойгоор угтаба.

Г. БАТУЕВА,
БМДК-гай модо хюрөөдэлгын цехэй тоо бүридхэгшэ, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат.

АРЮУСАЛГАТАЙ АҺА ЕРЭБЭ

Буряад оронойнгоо 60 жэлэй ойн баярые угтуу- хүдэлмэри ябуулжа байнабди. Шэнэ олон зохёол- нэрлэбэл, А. Сойниковой «Сагаан пароход», мүн ниин үзэгдэлнүүд» гэһэн баледүүдые, мүн мэ- артистнуудай, жэшээнь, Д. Дашиеван, С. Раднае- дуушан С. Дашицыреновагай тоосоото кон- ые республикын ойн хүндэлэлдэ зорюулаабди. трай эрхим түлөөлэгшэд хаанашье ябахадаа, бу- искусстватайгаа хүн зонине танилсуулжа байдаг гэ- даа. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн хүн- ябулан, РСФСР-эй арадай артист Дугар Да- искусствын түлөөлэгшэдтэй хамта Вьетнам рэһэн байна. Баледэймнай бэлигтэй залуу артист- атерина Самбуева Юрий Муруев хоёр Итали хо- ярһан СССР-эй соёлой үдэрнүүдтэ, һүүлдэнь Арадай Республикын академическэ театрай ба- эдэбхитэйгээр хабаадаа һэн.

нёдондо намар театрай бэрхэ дуушад Д. Да- Раднаев, В. Буруев гэгшэд Монгол орондо айл- оперонүүдтэ гол партинуудые гүйсэдхөө бэ- һаяхан МНР-эй артистнууд—һайхан хоолойтой Хорлогийн Уртнасан. Авхиин Хавлан гэгшэд ма- айлшалаа һэн. Тиихэдээ суута дуушад олон нэрлэбэл, Д. Пуччиниин «Чио-Чио-Сан», «Тоска», П. И. Чайковскиин «Евгений Онегин» нүүдтэ, мүн хани барисаанай концертдэ ха- манай оронуудай таһаршагүй бата холбоое үшөө лшэлээ.

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо болон академическэ театртан манай театр нягта холбоо баа. Үрэанда жэл Невагай эрьедэхи театрай со- Л. Филатова манда ерэһэн юм. Тиимэһээ коллективэй Оренбургда зунай гастроль- түрэл хотоёо ерэһэн Л. Филатова баһал Ж. «Карменда» гол партиие амжалтатайгаар дуу- Манай залуу артистнууд Ольга Аю- Могидьницкая гэгшэдтэ шэнэ парти гүй- Ленинградай дуушан ехэ туһа хүргэ-

Эстониин ССР-эй «Эстония» гэжэ суута театрай дуушад Мати Пальм, Хендрик Крумм гэгшэд, мүн залуу солистка Хельви Раамат Улаан-Үдэдэ ерэ- шадабариа харуулаа бэлэй. Харин манай рес- Мэдээжэ дуушад Ким Базарсадаев, Лина Лев- Дугар Дашиев гэгшэд Эстони ошожо ерээ һэн. театрнуудай хоорондын зохёохы хүдэлмэ- хани нүхэсэл улам бэхижэжэ байна.

хотонуудта гү, али Москвадашье ябахадаа, түлөөлэгшэд түрэл арадайнгаа искусствые дээрэ мэргэжэл шадабариа бүри дээшэлүүлнэ гээшэ. хотодо үнгэрһэн фестивальда Д. Да- искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй түбэй байшан соо болоһон концертдэ манай бэлигтэй дуушад ха- байна.

үндэһэ яһатан манай коллективтэ ажалладаг. ород, украин, казах, хакас, тува болон бусад түлөөлэгшэд театрай эбтэй эетэй коллектив соо һаналаа нэгэдэлгын һайндэрые—Майн 1-ниие аша үрэтэйгөөр ажаллаа.

мүнөө тон харюусалгатай хаһа эхилбэ. Юуб Буряадай АССР-эй литература болон искусствын үнгэргэгдэхэ үдэрнүүд хадаа түрэл буряад оро- 60 жэл соо туйлаһан туйлалтын тоосоон, ажал- бэлиг шадабариин гэршэ болохо байна. бүхы хүсэ шадалаа зорюулан, «унаһан мал- сүлөөгүй», үдэр, һүнигүй манай зохёохы хү- коллективүүд, тодорхойлбол, манай театр, дуу, хатарай ансамбль, хореографическа болон бусад түлөөлэгшэд хүдэлжэ байна гэхэ- болохогүй. Бидэндэ даалгагдаһан харюусалгые, харюулха хүсэн манай республикада бии гэ- Энээнһээ урда тээшье, онсолбол, 1940, 1959 Москвада үнгэргэгдэһэн искусствын болон литературын декаданудта Буряадай республикын байгуулаг- 50 жэлэй ойн баярта 1973 ондо мүн лэ Москва- үнгэргэгдэһэн тоосоото үдэрнүүдтэ зохёохы ажалтан шадабариа, эрдэм мэдэсээ, зүрхэ сэдьхэлээ һэн.

май һара соо үнгэргэгдэхэ тоосооной түрүү- «Россия» гэжэ эгээл томо концертнэ зал соо болохо. Эндэ эрхим дуушад, баледэй артист- дахад, мүн Италида стажировко гаража байһан дуушан Галина Шойдагбаева ерэхэ. Харин бале- театраймнай эрхим солистнууд Л. Сахьяно- Павленко, О. Короткова, В. Ганженко, Ю. Муру- Самбуева гэгшэд хабаадаха. Тиихэдэ ССР Союзай орнуудай байшан соо, Станиславскиин ба Неми- нэрэмжэтэ театрта, мүн завод, фабри- болон тоото концертнүүд, уулзалганууд үнгэр- хараалагданхай. Тиимэһээ түрэл Буряадайнгаа һайханаар нэрлүүлэн, бүхы хүсэ шадалаа нэгэ- гээшэ манай мүнөө үеын гол зорилго

С. БУДАЖАПОВ,
габьяата артист, Ленинэй орденто Буряадай оперо болон баледэй академическэ театрай ахамад режиссёр.

„Агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэд! Эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, хүдөө ажахын түүхэй эдүүдээр ороноо найдамтайгаар хангахые оролдогты!

Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэ—бүгэдэ арадай хэрэг мүн!“

(КПСС-эй ЦК-гай 1983 оной Майн 1-нэй Уряануудһаа).

ТОО, БАРИМТА

Байгша оной үнгэрһэн гурбан һара соо бүхыдөө 121,2 мянган центнер мяхан үйлэдбэрилэгдөө гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 1,2 мянган центнерээр дээшэлээ. Мүн лэ энэ хугасаа соо республика дотор 357,1 мянган центнер һүн һаагдаһан байна.

• • •

Республикын колхоз, совхозууд энэ жэлдэ хурьга, поршоохо, унага олоор абаһан байха юм. Тусхаилбал, мүнөө бүхыдөө 618,8 мянган хурьган абтаа.

Буряадай АССР-эй Статуправлениин апрелиин 1-нэй мэдээгээр республикамнай дүн хамта 356,5 мянган толгой эбэртэ бодо малтай, тэрэнэйнь 113,5 мянганиинь үнеэд, 133,9 мянган гахайтай, 2.197 мянган хонитой, 54 мянган адуутай байгаа.

• • •

Республикын колхоз, совхозууд гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха энэ жэлэй нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэө. Тодорхойлбол, мяхан 101,2 процент, һүн—106, үндэгэн—107 процент болоһон байна.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

АЛТАН ТАРЯАН ДОЛГИЛХОЛ

Түнхэнэй районой «Маяк» колхозой түрүү механизатор В. А. РЕВЯКИН:

—Бидэ механизаторнууд, таряашад хэзээдэшье Майн Нэгэнэй һайндэрые поли дээрэ эршэмтэй шангаар хүдэлжэ угтадаг заншалтай гээшэбди. Тиигээшьегүйдэмнай аргагүй. Эдээхэн хэды үдэр соол бүхы мэргэжэл шадабари, хүсэл оролдолгоо гаргажа хүдэлөө һаамнай, үндэр баян ургасын үндэһэ һуури табигдаха бшуу.

Энэ жэлэй хабарай тариилга өөрын нэгэ онсо удха шанартай байна. Нэгэдэхеэр, энэ шухала хүдэлмэриие хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар үнгэргэжэ, республикынгаа ойн баярай һайндэрые угтаха гээшэ манай нэрэ хүндын хэрэг болоно. Хоёрдохёор, шэнэ ёһоор ажахын тоосооной, хамтын подрядай гүримаар түрүүшынхеэ хүдэлхэмнай. Тиимэһээ бүхы ажалаа эгээл таатай хаһа болзор соонь, түргэнөөр, тон һайн шанартайгаар бүтээхын түлөө хүн бүхэн оролдохо болоно. Мүнөө манайда ороохо таряа ургуулха 4 звено хамтын подрядаар хүдэлнэ.

һүүлэй жэлнүүдтэ колхоздо ороохо тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, нёдондо бүхы тарялангай гектар бүриһөө 17,4 центнер ороохо сохижо, гүрэндэ түсэбһөө гадуур 1500 гаран центнер таряа худалдаа һэмди. Байгша ондо энээнһээ үшөө ехэ ургаса абахын түлөө тэмсэхэбди.

Эдэ үдэрнүүдтэ тарялан, сабшалан дээрэ эршэтэ ажал замханагүй. Газарай хүрьһэ элдүүрилхэ, буртаг үбһыень сэбэрлэхэ, шииг нойтыень хушаха, үтэгжүүлгэ оруулха хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдана. Иигээд майн эхеэр үрэһэе тарижа эхилхэмнай.

Техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, ямаршье хүдэлмэриие һайн шанартайгаар хэдэг найдамтай механизаторнууд манайда олон. Тэдэнэй дундаһаа коммунистнууд В. К. Демин, С. Л. Шенхоров, мүн бэрхэ механизатор Д. Б. Марянов гэгшэдые онсолон нэрлэхэ шухала.

ҺҮН «ДАЛАЙ» БИЛТАРХАЛ

Яруунын районой Нарһатын совхозой үнеэнэй һаалишан Ц-Д. Ж. ГУРОЖАПОВА:

— Энэ үдэр хүнэй зол жаргал, амгалан һайхан ажабайдал тухай хэлэхэ хүсэл түрэнэ. Манай Совет орондо ажалша хүн хаанашье хүндэтэй, хэрэг ажалынь ходо дээрэ үргэгдэжэ байдаг гээшэ.

Би юрын лэ һаалишанби. Хэһэн ажалыем гүрэн түрэмнай, арад зомнай үндэрөөр сэгнэжэ, намайе районой Соведэй депутадаар хэды дахин һунгаа, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо хүртөөгөө, Буряадай АССР-эй габьяата малшанай нэрэ зэргэ олгоо. Нүхэрһөө гээгдээд байхадам, нютагай зон, совхозой хүтэлбэрилэгшэд али болохоор дэмжэжэ, табан үхибүүдыем хүл дээрэнь гаргалсаа. Мүнөө гурбан ехэ хүбүүд, басагадни дээдэ һургуули дүүргээд, хүдэлжэ байна. Үшөө хоёрынь техникумдэ, СПТУ-да һурана.

Иигээд ерэхэдээ хүндэ өөрынь дуратай ажал, сэдьхэлэй һайн нүхэдтэй байхаһаа, үхибүүдэйнь хүнүүдһээ дутуугүй ябахаһаань ондоо ямар ехэ жаргал хэрэгтэйб даа. Эхэ һайхан оронойнгоо улам хүсэтэй болохын, арад зоной байдалай бүри баян дэлгэр болохын, амгалан тэнюун ажаһуухын түлөө үшөөл оролдосотойгоор хүдэлхэ дуран хүрэдэг.

Нёдондо би үнеэн бүриһөө 3154 килограмм һү һаажа, районой чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө һэм. Мүнөө үбэлжэлгын 8 һарада үнеэн бүхэнһөө 1500 килограмм һү һааха уялгатай аад, тэрэнээ 7 һарада 1300 килограммда хүргөөд байнаб. Үнгэрэгшэ апрель һарада үнеэн бүриһөө 300 шахуу килограмм һү һаагааб.

Манай Шулуун баазын фермынхид эбтэй эетэй, урагшаа һанаатай, ходо түрүү ябадаг коллектив гэжэ үнинэй суурхадаг. Намтай сугтаа бэрхэ һаалишад Д-Ж. Д. Ширапова, Ц. Ц. Галсанова, Ц-Д. Ж. Гомбоева гэгшэд эрхимээр хүдэлнэ. Бидэ үнинэй һаалишад ажалыемнай, уг заншалыемнай үргэлжэлүүлхэ залуушуулые һургаха тушаа ехэ оролдолго гаргадагбди.

Бидэнэй ажалай үрэ дүнгүүд багаханшье һаа, бүхы дэлхэйдэ эб найрамдал тогтоохо, арадуудай хани барисаа, нүхэсэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэри болоһой гэжэ хүсэнэбди.

СОВЕТ ЭРХЭТЭНЭЙ НЮДӨӨР

ЗҮҮН-УРДА Азиин хэдэн оронуудаар аяншалан хаража ерэхэ хүнүүдэй бүлэгтэ оролсохо хуби заяатай байһандаа ехээр баярлаа бэлэйб. Энэ жэлдэ Япон—Вьетнам—Таиланд—Филиппин—Япон гэһэн маршрудаар аяншалалгада гараа һэмди. Энэ ехэ һонирхолтой байгаа. Япон, Таиланд, Филиппин гэжэ гурбан оронууд капиталис байгуулалтатай гүрэнүүд болоно.

Дэлхэй дээрэ илангаа промышленна болон соёл-гэгээрэлэйнгээ талаар хүгжэнги капиталис түрүү гүрэнүүдэй нэгэн—Япон орон бидэнэй анхарал, һонирхолые татаһан байха юм.

Бидэнэр далайн томо пароходто һуужа, Японой Нагасаки порт хүрэжэ ерэхэдэмнай, «Нагасаки хотодо орожо хайрлыт!» гэһэн уряа ород хэлэн дээрэ бэшээтэй байба.

Эндэ буухадамнай бидэниие угтажа, 1945 оной августын 9-дэ атомна бомбын тэһэрһэн газарта абаашажа харуулаа. Тэндэнь арюун тунгалаг уһаар элбэг фонтан табяатай.

— Аюул ехэтэ атомна бомбодо нэрбэгдэһэн хүнүүд айхабтар ехээр ундаа хүрэжэ үхэһэн юм. Тэрэнэйнь һүлдэ тэмдэг болгон энэ фонтан бүтээгдэһэн байна,—гээд бидэниие үдэшэжэ ябаһан гид-оршуулагша ойлгуулба.

Нагасаки хото хүн зонойнгоо тоогоорше, газар дайдынгаа хэмжүүрээршье Улаан-Үдэтэймнай адлирхуу хэбэртэй. Манай ниислэлһээ юугээрээ илгаатайб гэжэ сэдьхэл бодолдоо ажаглахадамни ариг сэбэр ехэл наринаар сахигдана.

һүүлээрнь Япон ороной ниислэл — Токио хото ерэжэ танилсаа һэмди.

Эдэ оронуудаар ябаад, өөрынгөө хоёр нюдөөр зарим тэды юумыень хараад, үзөөд, өөһэдынгөө Совет ороной, Буряадайнгаа республикын ажабайдалтай сасуулхада иимэ байна.

Манайда медицинын талаар хангалга, ямаршье түлөөһэгүй, Японодо, Таиландда, Филиппиндэ бэеэ эмшэлүүлхэ, аргалуулха гээшэ нилээд хүшэр хүндэ гэжэ тэмдэглэмээр. 1982 оной байдалаар, манай Советскэ Союзда 10.000 хүндэ 125 эмнэлгын орон, арба мянган хүндэ 37 врач хүртэнэ. Тиихэдэнь Японодо арба мянган хүниие оройдоо 16 врач хангана.

һургуулиин талаар сасуулаад үзэе. Япон ороной бүхы хүн зоной һургуулида һурадаг болоһоор аяар зуу гаран жэл болоо гэжэ тоологдодог юм. Эндэ һургуулиин һуралсал өөрын онсо гуримаар зохёогдонхой. һуралсалай 12 жэлэй 9 жэлынь уялгата һуралсал гэжэ тоологдоно. Японой конституциин 26-дахи статьягай ёһоор, «уялгата һуралсал түлөөһэгүй» гээд соносхогдоһон. — Энэнь үнэн дээрээ ямар бэ?—гээд хаража үзэе. Тус ороной 41 мянга гаран һургуулинуудта 10 миллион шахуу үхибүүд һурадаг юм. 9 класс хүрэтэр үхибүүд үнэхөөрөө ямаршье түлөөһэгүйгөөр дүүргэдэг байна. Гэбэшье хубиин мэдэлэй 2 мянга шахуу һургуулинуудта үхибүүдэ үгэһэн түрэлхид нилээд ехэ түлбэри оруулна. Тиигэжэ миллион табан зуу мянга гаран үхибүүд конституцяар үгтэһэн аша туһаһаа арсажа, өөһэдынгөө бусад үетэндэ орходоо ондоо эрхэ байдалда һурана. Тиигэжэ обществын сраэдүйн эрхэтэд дээдэ һургуулида орохоһоо холо урид һагшагдажа, илгаран гарана.

Энэ илгааень бүришье һаа эли тодоор дээдэ һургуулинуудай һуралсал дээрэ харуулжа болоно. Японодо 451 дээдэ һургуули тоологдоно. Тэдэнэй дунда Токиогой университет амярлагдамал онсо илгаатай дээдэ һургуулинуудай нэгэн болоно. Тэндэ гол түлэб баяшуулай үхибүүд һурана. Токиогой университедтэ социальна бүхы «һагшуурые» гараһан, гансал шэглэгдэмэл залуу хүн һураха аргатай. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэнһээ хойшо һунгагдаһан 14 премьер-министрэй 8 ниинь энэ университедэй дипломтой. Мүнөөнэй правительствын 5 министр, ороной эгээл томо компанинуудай 7 президент энэ дээдэ һургуулиин дипломтой юм.

1982 оной октябриин 1-һээ Японодо залуу үетэниие ажалда оруулха талаар хүшэр хүндэ байдал тохёолдонхой. 1983 оной хабар һургуули дүүргэһэн залуушуулаи олонхинь ажалгүйдэхэ болоно. 1981 ондо дээдэ һургуулиин диплом абаһан 386 мянган мэргэжэлтэдэй 92 мянганиинь гэхэ гү, али дүрбэдэхи хүн бүхэниинь ажалгүй үлэһэн байна.

Японой журналист Нобуюки Судзукиин бэшэһэнэй ёһоор, ороной һургуулинуудта хүсэ хэрэглэхэ ябадал һурагшадай дунда элбэгжэнхэй. 1981 ондо 14—20 наһатай 185 мянган һурагшад хэһээгдээ. Эдэнэй хоёрдохи хүн бүхэниинь хуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүд болоно.

Японой элүүрые хамгаалгын болон социальна хангалгын министерствын элидхэл дотор залуушуулай дунда хара тамхи таталга түргэнөөр дэлгэрнэ гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Энэ айхабтар аюултай ябадал болоно. Иимэ тамхи татадаг гэжэ һэжэглэгдэһэн хүбүүд, басагадай 11,6 процентнь 19 наһа гүйсөөгүй байба.

Би Буряад ороной юрын хүдэлмэришэн хүн — электрогагнуурушан эдэ бүгэдые хараад, сасуулаад байхадаа гүн зүрхэнһөө түрэл орон нютагаараа омогорхон баясааб. Агуу багша Ленинэй табиһан гүн гүнзэгы удхатай, холын хараатай национальна политика бүримүһэн бэелүүлэгдэжэ, бидэнэр буряад арад өөһэдын гүрэн түрэтэй, эрдэм бэлигэй бүхы баялигые эдлэжэ, промышленность, транспорт, хэлхеэ холбоо болон хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, коммунизмын орьёл өөдэ үргэн Совет оронойнгоо бүхы арадуудтай нэгэн хамта һүр жабхалантайгаар, найдамтайгаар дабшажа ябаһан зол жаргалтайбди.

Мүнөө бидэнэр түрэл Буряадайнгаа Автономито Совет социалис республикын 60 жэлэй ойе баярай оршон байдалда, ажалай шэнэ амжалтануудаар тэмдэглэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэйбди. Энэ хэрэгтэ бишье хубитаяа оруулжа ябанаб гэжэ һанахадаа, бүри һайнаар, үшөө бэрхээр хүдэлхэ хүсэл эрмэлзэлдэ абтан жэшээтэ һайнаар ажаллаха байһанаа мэдүүлнэб.

Ж. ШАРЛАЕВ,
«Бурятфермаш» нэгэдэлэй электро-гагнуурушан.

Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумдэ һурадаг хари гүрэнүүдэй бүлэг студентнэрэй Буряад ороной түлөөлэгшэдэй эбтэй эетэйгээр харилсан ажаһуужа, һуража байһан тухай хөөрөөе манай корреспондент Галина Дашеева уншагшадтаа дурадхана.

ЭБ ХАРИЛСАН АЖАҺУУЯЛ!

«Мүнхэ ногоон ургамалаар бүрхөөгдэһэн эртэ урдын Вьетнам үзэсхэлэн һайхан лэ! Манда айлшалан ерээ һаа, үрэ жэмэстэ манго, папайя, лимон, апельсин, банан амталан амсахат, хомор түрэлэй ан амитадые, хурдан түргэн антилопа, эреэн гүрөөһэ, мантан томо заан, пантерэнүүдые харахат. Манай тэндэхи сагай уларилай аашануудшье тухай дуулаһан байхат. Айхабтар шанга хүсэтэй тайфун хаа-яа ээрхэн үлеэдэг, үернүүд болодог. Гэбэшье онсо амидаралтай байгаалидамнай анхархаһаа урид эрхэ сүлөөдэ дуратай баатарлиг арадаймнай ажабайдалаар һонирхохот. Барайгар, саахарай тростник ургуулжа, барилгануудые бодхоожо байһан манай арад—тэмсэлшэн арад, зохёон байгуулагша арад мүн...»

Сэдьхэлэй хүбшэргэйе эжэлүүдгүй дайраһан омогорхолой эдэ үгэнүүд «ТЭТ» һайндэрэй үедэ соностоо бэлэй. ТЭТ гээшэмнай Шэнэ жэлэй һайндэр мүн. Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй вьетнам, лаос, ород, монгол, буряад яһатанһаа бүридэһэн интернациональна группын гэшүүд, техникумэй багшанар, хүмүүжүүлэгшэд энэ һайндэртэ хабаадаа. Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай, авиационно заводой түлөөлэгшэд уригдаа. Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд 1976 онһоо хари гүрэнүүдэй студентнэрые шефтээ абанхай гэжэ мэдэнэбди. Ерэхэтэйнь сасуу дулаан хубсаһа, гутал бэлэглээ, халуун уулзалгануудые эмхидхээ һэн. Тэрэ сагһаа хойшо 37 вьетнам студент техникумээ дүүргээд, түрэл нютагтаа бусаа. Барилгашанаар хүдэлнэд. Социалис оронуудтай харилсан хүгжэжэ байгаа энэ орондо мүнөө үедэ эгээл шухаг мэргэжэл шуу. Манай орон тухай дурсалгануудые барилгашад техникумтэй, комбинадтай холбодог, бэшэгүүдые бэшэдэг.

— Бидэ Ле Ван Чьен, Нгуен Ван Тан, Дуан Конг Док, Нгуен Ван Куин болон бусадтай дүтын танилбди. Ханой, Хошимин, Хайфон, Хонггай хотонууд тухай хэды абьяастайгаар хөөрэдэг гээшэб! Орсд хэлэндэ һурахадаа, манай газар уһан тухай үргэн мэдэсэтэй болоо. Уран шадабаритайнууд. Үсэд зоригтойнууд. Һуралсалдаа, хүдэлмэридэ бэрхэ. Иимэ хүнүүдтэй газарые ямаршье дайсан диилэхэгүй. Хүн бүхэниинь сэдьхэлдээ сэрэгшэн, патриот... Хани нүхэсэлдөө үнэн сэхэ, — гэжэ нарин сэмбын комбинадай комсомолой комитедэй секретарь Елена Морозова хэлээ бэлэй.

Нооһо илгадаг ба аппаратно-ээрэлгын цехүүдэй эрхим хүдэлмэрилэгшэд Валентина Цыбикова, Наташа Овчинникова, нэхэлгын үйлэдбэриин цехэй комсомолой эхин эмхиин секретарь Ирина Лиснеева гэгшэд студентнэртэй һайн харилсаа холбоотой. «Ромашка» гэһэн хамтынгаа байрада ханинараа уридаг, хүдэлмэрилэгшэдэй һуудал, байдалтай танилсуулдаг, кино, театрнуудта уридаг. Хани барисаанай үдэшэнүүд хэды гоёор үнгэрдэг бэ! Дэлхэйн ондо ондоо булангуудһаа сугларһан залуушуулай гар гараа барилсан, ёохор, ородой кадриль, монголой «Бүргэдэй хатар» наадажа байхыень харахадаа, Октябриин революциин урда тээ иимэ үзэгдэл ушармаар һэн аал гэһэн бодол түрэнэ.

Комбинадай директор К. П. Альцман өөрынгөө зүгһөө хариин студентнэртэ энэрхы сэдьхэлэй анхарал хандуулдаг. Предприятиин профкомой түрүүлэгшын орлогшонор С. А. Трофимов, Г. И. Халбаева гэгшэд студентнэртэ хэрэгтэй юумээр туһалхын тула саг үргэлжын оролдолго гаргадаг. Һуралсал, хэрэгүүдээрнь һонирходог. Буряад орон тухай хөөрэжэ үгэдэг. Зундаа студентнэр комбинадай профилакторидо амардаг юм. Харюудань интернациональна бүлэгэйхид үнэн зүрхэнэйнгөө талархал элирхэйлэн, совет нүхэдөө национальна һайндэрнүүдтээ уридаг.

Пимай... Лаосто 2526 оной мүндэлһэн тухай Бүхэсоюзна телевидениин «Время» программа һая дамжуулга соогоо харуулаа һэн. Шэнэ жэл тэндэ Пимай гэжэ нэрэтэй. «Сабайды Пимай! — Шэнэ жэлээр!» гэжэ үнгэрһэн апрелиин 16-да лаос студентнэр нүхэдөө амаршалаа. ТЭТ һайндэрэй урда Вьетнамда персиг жэмэс эдеэшэдэг. Тиимэһээ энэ жэмэстэ модон шэмэглэн гоёогдодог юм. Харин Лаосто дангина сэбэр эхэнэрэй дүрэ үлгэгдэдэг. Дангинын баруун гартахи амһартаһаа уһан дуһал дусалаар адхарна. Уһан —ажамидаралай эхин. Тиимэһээл лаосцууд энэ үдэр бэе бэедээ уһа адхадаг юм. Таһалгынгаа хана, үһэеэ хээ угалзата гоёолтонуудаар, хоорондоо холбогдоһон сэсэгүүдээр шэмэглээ. Вьентьян хотын үйлсые харуулһан зурагууд үзэмжэтэй. Лаосой хүгжэлтэдэ зорюулагдаһан ханын һонин уншасатай байба. Эдэмнай хадаа Тхависук, Кхампхей гэгшэдэй бүтээлнүүд мүн. Лаос арадай хатарнууд өөрсэ, юрэ бусын маягтайнууд, дуунуудынь өөрын дабтагдашагүй уянга нугалбаритайнууд. Гэбэшье хүн бүхэндэ дүтэ, ойлгосотой байба. Юуб гэхэдэ, энэмнай хани барисаанай хэлэн дээрэ гүйсэдхэгдэнэ бшуу. Бунтхан «Инаг дураяа гамнаарай» гэһэн буряад дуу дуулажа, ехэтэ һонирхуулба. «Шарахан үһыеш эльбэнэб», «Россин хуһахан» гэһэн дуунуудай аялга хүгжэмые тон зүбөөр даган лаосцууд дуулаа. «Январиин 1 манай сэдьхэлдэ тон дүтэ болонхой. Сибириин саһата үбэл тухай дурсан һанажа ябахабди. Тиимэһээл манай Пимай—та бүгэдын һайндэр» гэжэ Кеолангси айлшадтаа хандан, бултыень амаршална. Барайгар хуряалгада таряашадай зоригжолто ажалые харуулһан бишыхан зүжэг наадабад. Удаань шог ёгто сценкэ харуулаа. «Текстильщики» газетын редакторай орлогшо В. И. Иванова эндэ байлсаа. Хаа-яа болоод лэ «Текстильщигэй» хуудаһанда жэлһээ жэлдэ бүхэжэһэн хани барисаан тухай хөөрэгдэдэг, фото-репортажнууд толилогдодог. Жэшээлхэдэ, вьетнам студентнэрэй амяараа команда бүридхөөд, волейбол наадаһан тухай хөөрэгдөө һэн. Теннистэ дуратайшуул бии. Комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй сүлөө сагаа студентнэртэй суг үнгэргэхэдэнь, хоёр талын аша туһада болоно бшуу.

— Студентнэрнай номуудые олоор уншадаг. Хэрбээ Горькиин, Шолоховой, Островскиин зохёолнуудые өөрынгөө хэлэн дээрэ уншадаг байһан һаа, мүнөө ород дээрэ торьдиһогүй уншана. Дархалдаг, урладаг шуналтайнууд. Нааданхайнуудта дуратай гэжэ мэдэхэдээ, куклануудые шефүүдынь бэлэглээ бэлэй. Хэды хүхеэ һэм хүбүүднай, бишыхан ухибүүдтэл адли,—гэжэ техникумэй багшанар Т. И. Зубкова, В. В. Шалашова гэгшэд хөөрөө һэн.

Нарин сэмбын комбинат хамта дээрэ 22 организациие шефтээ абанхай гэжэ тэмдэглэхээр. Энэмнай тон ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри гээшэ.

— Мүнөөдэр, Майн 1-нэй үдэр бидэ бүхы совет арадта, өөһэдынгөө багшанарта, шефүүдтээ коммунизм байгуулгадань ехэ амжалтануудые хүсэнэбди. Юуб гэхэдэ, манай оронуудай социалис замаар дабшалта танай замтай таһаршагүй холбоотой ха юм. Гансашье Газар дээрэ бэшэ, мүн замбуулинда хани нүхэсэлнай батажаа. КПСС-эй ЦК-гай Майн 1-нэй Уряануудые шудалаабди. **«Габшагайгаар хүдэлхэ гээшэ — манай патриотическа, мүн интернациональна уялга мүн»** гэжэ нэгэн соонь бэшээтэй. Энэ тон зүб. Буряадай ниислэл хотодо байжа, эрдэм мэдэсэ абаабди. Үйлэдбэриин практика олон ондоо предприятида гараабди. Түрэл нютагаа бусахадаа, олоһон шадабари мэргэжэлээ гүйсэд хэрэглэхэбди. Энэмнай хадаа патриотическа, интернациональна уялгамнай гэжэ мэдэрхэбди, — гэжэ хүбүүд хүсэл һаналаа элирхэйлээ бэлэй.

Дэлхэйн олон ондоо оронуудай хүн зон эдир залууһаа эб харилсан ажаһуug лэ! Иигэжэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хүсэеэ нэгэдүүлнэ бшуу.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай профкомой түрүүлэгшын орлогшо С. А. Трофимов, комсомолой комитедэй гэшүүн И. Лиснеева гэгшэд хари гүрэнүүдэй студентнэрэй уулзалгын үедэ.

В. МАТВИЕВСКИИН фото.

Москва һайндэрэй урда тээ.

ТАСС-ай

Владимир ЛОРГОКТОЕ

АНДА НҮХЭД

Хэрмэнэй элбэгые,
бугын таргые дахажа,
Хэр угһаа эвенк
хэсэжэл ябаа тайгаар.
Хүтэлэй дабаанда
нэгэтэ тэрэнние хүсэжэ,
Хүхюун нэгэ хүн
хөөрөө бэлэй урматайгаар.

Горхон холошог,
харьялжа байгаа шааяса,
Гоёхон шубууд
жэргэжэ байгаа жиняса.
Һэеы гэртэл
обогор шобхо малгайнгаа
Һэгсэгэр залаа
Һэбшээ һалхинда хиисхүүлэн,
Эгтээ соёрон
тогтожо ядаһан моринойнгоо
Эмээл дээрэ
һүүжээ һэлгэн, үндэлзэн,
Хүдөө ажахын
ямаршьеб артель тухай
Нюдөөр харамаар
Хөөрөө һэн тэрэ хүмнай.

—Орошондо гэр,
оронуудта фермэ барихабди,
Олоороо хамтаржа,
баян һуудаг болохобди!

Эвенкнүүд сооһоо
эгээн түрүүлэн оролшии.
Этигэжэ мандаа,
зүблэлтэ засагтаа, ерэлшии...
Гэжэ тиихэдэ
Шэмэдэй найдуулһан үдэр
Гэрэлтэ наһанай
сахариг болоод ошоо.
Дылкан мүнөө
амархаа гараад хэрэлсы дээр
Дурсан һууна,
гааһан-бэлэгээ һоросогоон,
Сомоной дарга
тиихэдэ байһан Шэмэд —
Согтой хүхюун
тэрэ хүмнай өөрөө
Ойртожо ерэбэл,
андатан тээшээ шэглээд,
Ошоһон жэлнүүдээ
таягай табисаар тоолоһоор.
Наһанай модондо
сахариг нэмээжэ арилдаг
Нарата үдэрнүүд,
үхибүүд тухай ярилдан,
Хоюулан нигээд
зэргэлжэ удаан һууна,
Һоруултай гааһаяа
пас-пасхан бааюулна.

Л. ТАПХАЕВ оршуул...

АЖАЛАЙ БОЛОН ПОЛИТИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЫН ОРШОН БАЙДАЛДА

БОНН. «Эб найрамдалай ба ажаллаха эрхын түлөө! Ракетэнүүдэй орондо хүдэлмэри! Ажалша хүнүүдэй аша туһын түлөө тэмсэлээ эдэбхижүүлхэ!» гэһэн уряа доро ФРГ-гэй коммунистнууд, бүхы ажалша хүнүүд Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрые — Майн Нэгэнийе тэмдэглэхэ юм гэжэ Германиин Компартиин түрүүлэгшэ Г. Мисэй эндэ тараагдаһан мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Мүнөө үедэ уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй болоожо байһанайнь түлөө буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээхэ, хёмороо зүришэлдөө үүдхэхэ, дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхохо гэһэн хараа шэглэл бэелүүлжэ байһан президент Рейганэй захиргаан харюусаха ёһотой. Ядерна дайнай аюулай улам һүжэрхэдэ, дайн байлдаае зайсуулан сарахын, эб найрамдалые сахин хамгаалхын түлөө хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй харюусалга улам дээшэлжэ байна.

Дай жүрөөдэгшэдэй зүгһөө эб найрамдалда тохёолдуулагдажа байһан уршаг түбэгүүдтэ шанга харюу сохилто үгэхэ гээшэ ФРГ-гэй эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй гол зорилго болоно гэжэ энэ хабар үнгэргэгдэһэн ябуулганууд элирхэйлэн гэршэлбэ.

НАТО-гай бэлдэжэ байһан ракетно-ядерна түсэбүүдые буруу һүргэхын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэд болон алба хаагшад, социал-демокрадууд, коммунистнууд, ХДС-эй гэшүүд нэгэдэлээ улам бэхижүүлхэ ёһотой гэжэ Г. Мис тэмдэглээ. 1983 он эб найрамдалай ба ажаллаха эрхын түлөө улам бүри эдэбхитэй тэмсэлэй жэл болохо ёһотой.

АДДИС-АБЕБЭ. Ажалай политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда эфиоп арад ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэрые — Майн Нэгэнийе угтажа байна. Бүхээфиопиин профсоюзай эндэ тараагдаһан мэдүүлгэ дотор заагдаһанай ёһоор, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудай үндэһөөр Ажалшадай түрүү партиие байгуулгын болзорые тодорхойлһон Эфиопиин Ажалшадай партиие эмхидхэхэ комиссиин (КОПТЭ) II съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй һүлдэ доро энэ жэлэй һайндэр тэмдэглэгдэжэ байна. Майн Нэгэнэй һайндэрэй урда тээ Эфиопиин олонитэ арад дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдтэй дайшалхы һанал нэгэтэй байһанаа мэдүүлнэ, социалис обществын үндэһэ һуурие байгуулха хараа шэглэлээр дабшахые шиидэнхэй байһанаа батална гээд документ дотор хэлэгдэнэ.

КАРАКАС. Венесуэлын Компарти бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө шэн габьяатайгаар тэмсэхэ, Түбэй Америкын революционно хүсэнүүдтэй һаналаа нэгэдэлгээ бэхижүүлхэ, мүн гадаадын ба нютагай монополинуудай дарлалта мүлжэлгэһөө өөһэдынгөө аша туһые хамгаалха уряатайгаар ороной ажалшадта хандаба. Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэртэй дашарамдуулан, КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой эндэ тараагдаһан мэдүүлгэ дотор энэ уряа бии.

Майн Нэгэнэй урда тээ Венесуэлын коммунистнууд совет арадые, бусад социалис оронуудай ажалшадые халуунаар амаршална, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, демократиин ба социальна үнэн сэхэ байдалай түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй оруулһан сэгнэшэгүй хубитые тэмдэглэнэ. Никарагуагай революционно арадтай һаналаа нэгэдэлгээ бэхижүүлхыень тэдэнэр уряална. Сальвадорто, Гватемалада, энэ районой бусад оронуудта эсэргүүгээр Рейганэй үүдхэдэг хашалта харшалалтын политикые, Латиин Америкын бүхы арадуудай амгалан тайбан ба аюулгүй байдалда эсэргүү хархис ябуулгануудые КПВ эрид буруушаана.

БОГОТО. Колумбиин хүдэлмэришэдэй томо ехэ нэгэдэлнүүд — Колумбиин ажалшадай холбоон, Колумбиин ажалшадай профсоюзай конфедераци эб найрамдалые, ажаллаха эрхые, демократическа эрхэ сүлөөнүүдые хамгаалха талаар олониитын жагсаалнуудаар Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэрые тэмдэглэхэ уряатайгаар оронойнгоо бүхы ажалшадые уряалба. Энэ жэлэй Майн Нэгэн ажаябаха эрхэнүүдэй ба социальна туйлалтануудай түлөө ороной хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлэй үдэр болохо ёһотой гэжэ тэдэнэй тараaһан хамтын мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Майн Нэгэние дэлхэйн пролетариадтай тэдэнэй нэгэдэлэй ба нягта жагсаалай үдэр болгохыень документ бүхы Колумбиин ажалшадые уряалһан байна.

БУУ ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ ХУРЯАЛГЫН КОМИТЕДЭЙ СЕССИ

ЖЕНЕВЭ. 1983 ондо буу зэбсэгүүдые хуряалгын комитедэй сесси хүдэлмэриингөө түрүүшын шатые апрелиин 29-дэ дүүргэбэ. Хөөрэлдөөнүүд мүнөө үеын гол зорилгодо — ядерна дайе зайсуулан саралгада, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бусад шухала асуудалнуудта зорюулагдаһан байгаа. Хүнэй гол эрхые — ажаябаха эрхые хангаха талаар тодорхой хэмжээнүүдые баталан абахые хүсэжэ байһанаа диилэнхи олонхи гүрэнүүд элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Мүнөө үеын уласхоорондын байдал орёо түгшүүрилтэй байна. Гэбэшье энээгээр урмаа хухаржа, сухэржэ байха бэшэ, харин уласхоорондын эмхиин гэшүүн бүхы гүрэнүүдэй аюулгүй байдалай аша туһада бүтэмжэтэй һайн хөөрэлдөөнүүдые, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын асуудалнуудые шиидхэхын тула ехэ оролдолго гаргаха ёһотойбди гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ В. Л. Исраэлян түгэсхэлэй пленарна заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Энэ зорилгые туйлахын аша туһада Советскэ Союз, социалис болон бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй гүрэнүүд комитедэй зүблэхэ зүйлэй гол шухала асуудалнуудаар: ядерна дайе сараха, ядерна буу зэбсэгүүдые туршалгые бүгэдэ иинтээрэ хорихо, замбуулинай дайдада буу зэбсэг бүтээлгые зайсуулха, химическэ буу зэбсэгүүдые хорихо талаар шэнэ дурадхалнуудые энэ сесси дээрэ оруулһан байгаа гэжэ тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлбэ.

Делегацинуудай олонхид эдэ дурадхалнуудые эдэбхитэйгээр дэмжэһэн байгаа. Тиигээшье һаань, буу зэбсэгүүдые хуряаха асуудалнуудые шиидхэлгэдэ комитет мүртэй юумэ туйлажа бирабагүй.

Баруунай гүрэнүүдэй хараа бодол энээнэй гол шалтагаан болоно гэжэ Мексикын түлөөлэгшэ Эб найрамдалай Нобелевскэ шангай лауреат А. Гарсиа Роблес тэмдэглээ.

США болон НАТО-гай талаар тэдэнэй партнернууд комитедэй хүдэлмэридэ бэрхэшээл түбэгүүдые тохёолдуулна, үрэ дүнгүүдые үгэһэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэлгэдэ тойбо татана гэжэ социалис гүрэнүүдэй, мүн Индиин, Эфиопиин, Аргентинын, Нигериин ба бусад оронуудай делегацинууд энээнтэй дашарамдуулан заагаһан байгаа.

Социалис болон бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй гүрэнүүдэй хараа бодолой саашадаа ойртолсолго комитедэй хүдэлмэриин энэ шатын шухала үрэ дүн болоно гэжэ ГДР-эй түлөөлэгшэ Г. Хердер тэмдэглээ.

ФРЕЛИМО ПАРТИИН СЪЕЗД

МАПУТУ. Фрелимо партиин эндэ болоожо байһан IV съездын делегадууд мүнөө үедэ Мозамбигай ажалшадай урда табигдаһан шэнэ зорилгонуудтай зохилдуулан, партиин Программа болон Уставта оруулагдаха хубилалтануудые хаража үзөөд, һайшааһан байгаа.

Национальна байгуулалтада партиин үүргын улам ургажа байһаниинь документнүүд дотор тэмдэглэгдэнэ. Тэрэнэй хүтэлбэри доро мозамбик арад арадай-демократическа революциин зорилгонуудые бэелүүлнэ, социалис общество байгуулжа байна.

Уставай шэнэ дүримүүд партиин марксистско-ленинскэ шэнжые тодорхойлно. Партида абалгын дүримүүд, тэрэнэй гэшүүдэй эрхэнүүд ба уялганууд эндэ бии.

Съездын шиидхэбэреэр Фрелимо партиин ЦК-гай Сагүргэлжын Политическэ комитет Фрелимо партиин ЦК-гай Политбюро болгогдожо, шэнээр нэрлэгдээ. Съезд партиин тугые, һүлдэ тэмдэгые ба гимные баталба.

Национальна байгуулалтада партиин хүтэлбэрилхы үүргые саашадань бэхижүүлхэ асуудалнуудые, уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнуудые делегадууд зүбшэн хэлсэһээр.

ИСПАНИИН ХАТАРНУУД ҺАЙХАН ДАА!

...Уянгата гоёхон хүгжэм зэдэлжэ, сценын нээгдэхэдэ, авансценэдэхи зураг дээрэ омог дорюун тореро хүбүүе. Тээ холохоно инаг дуратай хани басагыень харанабди. Удаань Фернандо гэжэ нэрэтэй тореро хүбүүн сценэ дээрэ бии болоожо, һүүлдэнь тэрээндэ туһалдаг Фортунын образ харагдаад, гол геройнуудай нэгэн Эстрелла басаган гарана... Иимэ үзэгдэлөөр Е. Светлановай найруулһан (либреттэнь Л. Трембовельскаягай) «Тореро» гэһэн нэгэ үйлэтэй балет эхилнэ. Энэ хадаа «Испаниин үзэгдэлнүүд» гэһэн балетнэ шэнэ зүжэгэй түрүүшынь хуби болоно. Эрэлхэг зоригтой тореро хүбүүнэй корридада үнгэргэһэн тулалдаан, тэрэнэй инаг дуран тухай хөөрэһэн энэ балет уран гоё шэмэглэлээрээ, тодо ритмтэй хатарнуудаараа харагшадта һайшаагдаба.

РСФСР-эй габьяата артист В.Ганженко (Тореро), Буряадай АССР-эй арадай артистка Т. Муруева (Эстрелла), артистка Г. Батурина (Фортуна) болон бусад нүхэд гол партинуудые энэ зүжэгтэ гүйсэдхэһэн байна.

Канделас басаган, Кармело хүбүүн — цыгануудай хүби заяан тухай «Эди шэдитэ инаг дуран» гэһэн хоёрдохи зүжэг (хүгжэмынь «Мануэль де Фальягай, либреттэнь Г. Мартинес-Сьеррын) домоглоно. СССР-эй арадай артистка Л. Сахьянова, РСФСР-эй габьяата артист А. Павленко гэгшэд гол рольнуудые шадамар бэрхээр хатараа гэжэ тэмдэглэмээр. Тэдэнэй инаг дурачда һаалта хэхэ зорилготой һүлдые Буряадай АССР-эй габьяата артист А. Перепечай бэрхээр хатарна гэжэ харагшад сэгнэбэ. Нэгэ үйлэтэй, хоёр үзэгдэлтэй баледые испан дуун дэмжэнэ. Тиихэдэ галай хатар тон зохидоор найруулагдан табигданхай.

Харин энэ зүжэгэй эгээл гоё хубинь «Испанска каприччио» (хүгжэмынь Н. Римский-Корсаковой, либреттэнь Л. Трембовельскаягай) гэһэн гурбадахи балет болоно. Түрүүшын үзэгдэлдэ мавританка басаган (Буряадай АССР-эй габьяата артистка Т. Дудеева) баск хүбүүн (РСФСР-эй габьяата артист А. Павленко) хоёр танилсан, бэе бэедээ дурлана. Андалузка басаган (РСФСР-эй габьяата артистка Е. Самбуева) инаг дуранайнгаа тэмдэг болгон, гал руу сэсэг шэдэнэ, гэнтэ бии болоһон инаг нүхэрынь (Буряадай АССР-эй арадай артист Ю. Муруев) тэрэниинень саб шүүрэн абажа үрдинэ. Удаань инаг дуранай дур... мүнхэлэн, түргэн ... тэй, гал дүлэн шэн... хатар эхилнэ. Энэ ... халуун альга ... «Гоё-оо!», «Браво!» ... үгэнүүдээр харагша...

Бидэнние Испа... халтай һайхан ... тэй танилсуулһан ... летмейстер, РСФ... ята артистка Л. Т... ская зүжэгэй түгэс... нэ дээрэ гаража, ... баадагшадые ... Сэдьхэлээ ханаһан ... шье найруулан таб... луун баярые хүр... рижёр, Буряадай ... искусствын габья... ябуулагша В. Галса... зурааша, Ленинскэ ... лой шангай лауреат ... ский болон бусад ... тагдашагүй испан ... дай үдэшые бидэ... лээ.

Б. ДЫМБРЫ...

УЛААН-ҮДЫНХИД ИЛАА

Спорт

«Буряадай залуушуул» газетын шанда хүртэхын түлөө эдиршүүлэй ба залуушуулай дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар Сибириин городуудай турнир Улаан-Үдэ хотын спортын байшан соо һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Мүнөө жэлэй зургаадахи турнирта уригдаһан команданууд сооһоо Эрхүү, Братск хотонуудай түлөөлэгшэд, Улаан-Үдэһөө «Спартак», «Труд» бүлгэмүүдэй, 7-дохи ДЮСШ-гай барилдаашад хабаадалсаа. Бүхы дээрээ 68 барилдаашан мүрысөөнэй хибэс дээрэ хаба шадалаа үзэлсэһэн байна.

45 килограммай шэгнүүртэ Братск хотын түлөөлэгшэ Игорь Миськов шалгаржа, «Буряадай залуушуул» газетын медаляар шагнагдаа. Мүн лэ энэ турнирта эрхим һайн дүн харуулһанайнгаа түлөө тусхай шанда хүртөө. Харин «илахаяа оролдоһоной түлөө» гэһэн ондоо шангые Андрей Семеняка (Эрхүү) абаа. Тэрэ 74 килограммай шэгнүүртэ гурбадахи һуурида гараа, энэл шэгнүүртэ Братскһаа Александр Нечаев түрүүлээ.

Тренер Валерий Дмитриевич Бакотинай һургаһан Братск хотын барилдаашадай командые һайн бэлэдхэлтэй байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Бакотин энэ турнирай ахамад судья байжа, мүрысөө һайнаар үнгэргөө.

62 килограммай шэгнүүртэ 12 барилдаашан «А» ба «Б» бүлэг боложо таһараад мүрысэхэдэнь, Братскын хүбүүд ооһэд өөһэдынгөө бүлэгтэ эрхимлэжэ, түгэсхэлэй мүрысөөндэ дүршэл ехэтэй Олег Дозорцев Сергей Широбоковые диилээ. Улаан-Үдын Александр Децин дүршэлтэйшье, хүсэлтэйшье һаа, гурбадахи һуурида гараа.

Зэдын районой Бургалтайн дунда һургуулиин 8-дахи классай һурагша Олег Цыденов 48 килограмм шэгнүүртэ чемпион болоо.

52 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэ 7-дохи ДЮСШ-гай түлөөлэгшэ Сергей Фоминков «А» бүлэгтэ түрүүлһэн аад, түгэсхэлэй барилдаанда Улаан-Үдын 20-дохи дунда һургуулиин 8-дахи классай һурагша Вячеслав Оголевто шүүгдээ.

57 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэ Александр Суслов (Братск), 68 килограммай шэгнүүртэ Вячеслав Максимов, 82 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэ Вадим Ершенин (хоюулаа Улаан-Үдэ, «Спартак»), 90 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэ Сергей Козлов (Братск) түрүү һууринуудта гараа.

Энэ турнирта илагшад «Буряадай залуушуул» газетын редакциин медальнуудаар, «Спартак» бүлгэмэй республиканска соведэй дипломууд болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

Н. ИВАНОВ,
судья-мэдээсэгшэ.

СЭНХИР ЭКРАН

ВОСКРЕСЕНИ, МАЙН 1
АЖАЛШАДАЙ ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.35 — Киножурнал.

Улаан-Үдэ. 9.55 — Соведүүдэй талмай. Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр — Майн 1-дэ зорюулагдаһан Улаан-Үдэ хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй жагсаал. Һүүлээрнь совет дуунай концерт.

Москва. 13.30 —«Совет газар дээрэ уулзалга». 13.45— Мультфильмнүүд. 14.15 — «СССР-эй арадуудай дуу, хатар». 14.45 — Москва. Улаан талмай. Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр — Майн 1-дэ зорюулагдаһан дамжуулга. Һүүлээрнь пионернүүдэй һайндэрэй концерт. Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. (2-дохи ба 3-дахи шата). ФРГ-һээ дамжуулагдаха. 18.20 — «Мой друг Кнопик, который знает все» — үхибүүдтэ фильм. 19.00 — «Баримтата фильм. 19.30 — «Майн 1-нэй һайндэрэй концерт». 21.00 — Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр — Майн 1-ние һайндэрлэлгэ тухай репортаж. 23.00 — Фигурна халтиралгаар уран шадабаритад бэлигээ харуулха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.55 —«Хүхюун нотонууд». 10.55 — —Баримтата фильм. 11.25 — «Урданай уянгата һайхан дуунууд» 12.10 — Совет позд... лэгүүдээр найруул... Совет дуунай конц...

Улаан-Үдэ. 13.20 - ...ственный старик» — ... тэ уран һайханай ф...

Москва. 14.45 — Улаан Талмай. Ажал... налаа нэгэдэлгын ... рондын үдэр — М... зорюулагдаһан ... һүүлээрнь пионерн... дэрэй концерт. 17.0... дээжэ аад, юрэ ... мэн». «Тайна ост... КАП»—уран һайхан... (ЧССР). 18.20 — ... рэнэй циркын орк... церт. 18.50 — А. ... «Память сердца». ... говай нэрэмжэтэ ... демическэ театрай ... жэг. 21.00 — «Ам... согты, багашуул». 2... циалис оронуудай ... та фильмнүүд. 22.0... шадай һаналаа ... үдэр — Майн 1-... дэрлэлгэ тухай ... 23.00 —«Богатая ... уран һайханай фи...

САГАЙ УЛА...

МҮНӨӨДЭР ... доторнай сэлмэжэ, ... байха, шииг нойто... Зүүн тээһээ секунд... метр хүсэтэйгөөр ... 7—12 градус дул... Хойто районуудта ... гал шадарай район... 6 градус дулаан ...

УЛААН-ҮДЭДЭ ... бүрхэжэ байха. Бор... орохогүй. Зүүн ... кундын 9—14 м... тэйгөөр һалхил... градус дулаан ...

Редакт...
Р. Б. ГАР...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2.54—54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61 отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли.
Н-03410. Заказ № 102. Индекс 04649.